

MATERIÁLY

XII MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ KONFERENCE

«VĚDECKÝ PRŮMYSL EVROPSKÉHO KONTINENTU - 2016»

27 listopadu - 05 prosinců 2016 roku

Díl 1
Ekonomické vědy

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2016

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 Б, Dnepropetrovsk

Materiály XII mezinárodní vědecko - praktická konference
« Vědecký průmysl evropského kontinentu – 2016». - Díl 1.
Ekonomické vědy.: Praha.
Publishing House «Education and Science» s.r.o - 96 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr. Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktora: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

XII sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická
konference «Vědecký průmysl evropského kontinentu»
(27 listopadu - 05 prosince 2016 roku) po sekcích Ekonomické vědy.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2016

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

Finanční vztahy

Гераскина О.А., Лашина А.С., Сазонова А.В. ПЕРСПЕКТИВЫ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА МИРОВОМ РЫНКЕ НЕФТИ.....	42
Konstantiuk N. I., Babiak J. V. RETURN FROM INVESTMENT IN HIGHER EDUCATION	46
Мусаева Х.М. ДЕЙСТВУЮЩИЙ МЕХАНИЗМ ИСЧИСЛЕНИЯ НАЛОГА НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ И НЕОБХОДИМОСТЬ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ..	49
Силина Т.А. ЗАРОЖДЕНИЕ ДОКУМЕНТАЛЬНОЙ ФИКСАЦИИ НЕТРУДОСПОСОБНОСТИ РАБОТНИКОВ В РОССИИ	56
Юрій С.М. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ.....	59

Investment activity and stock markets

Донкоглова Т.О. ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	62
Аврамчук А.Ю., Давыдова Н.Л. НОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ В ПРИВЛЕЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО КАПИТАЛА	68
Ярошевська О. В. ПЕРВИННЕ ПУБЛІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ ЯК МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ..	73

Řízení lidských zdrojů

Занібор Я.І. ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	78
Воронов А.А., Муратова А.Р. ПОСТРОЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОЙ КРОСС-КУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ В СИСТЕМЕ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА	81
Дүйсенбай А.А. РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ПЕРСОНАЛА В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН ...	89

Obsah

EKONOMICKÉ VĚDY

Banky a bankovní systém

Бохуа А.К., Коляков М.А. АНАЛИЗ РИСКА ЛИКВИДНОСТИ В БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЕ РФ	3
Гузенко О.П., Олексієнко М.А. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НЕДЕПОЗИТНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ СУЧАСНОГО БАНКУ ...	7
Рясночубенко О.О., Гузенко О.П. АНАЛІЗ ДОХОДІВ БАНКУ В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	10
Гузенко О.П., Мотигуля М.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПАСИВІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	13
Исахова А.С. ОСНОВНЫЕ ПРИНЦИПЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ИСЛАМСКОЙ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ	16
Молдыбаева М. , Исахова А.С.ОСОБЕННОСТИ ИСЛАМСКОГО БАНКИНГА В КАЗАХСТАНЕ	20
Адамов А.А., Омарханұлы А АВТОКӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫН БАНК ҚЫЗМЕТІ ҮШІН ТӘУЕЛСІЗ БАҒАЛАУ	23
Адамов А.А., Жайлаубаева Н ҚОЗҒАЛМАЙТЫН МҮЛІК ОБЪЕКТІЛЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТЕУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ	28

Zahraniční ekonomické aktivity

Козуб В.О, Скриль М.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ ПРИ ВИХОДІ КОМПАНІЙ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ	34
Залесский Б.Л. БЕЛАРУСЬ - ГАНЬСУ: ПУТЬ К УСПЕХУ - ЧЕРЕЗ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО	38

EKONOMICKÉ VĚDY

Banky a bankovní systém

Бохуа А.К., Коляков М.А.

Российский экономический университет им. Г.В. Плеханова, Россия

АНАЛИЗ РИСКА ЛИКВИДНОСТИ В БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЕ РФ

В современных кризисных условиях все большее значение для всей финансовой системы Российской Федерации приобретает анализ риска ликвидности. В данной статье авторами предлагается рассмотреть понятие «ликвидность банка», представить классификацию банковских активов по степени ликвидности, а также рассмотреть 3 обязательных норматива ликвидности Банка России и проанализировать риски ликвидности крупнейшего системно значимого банка РФ (ПАО Сбербанк).

Понятие «ликвидность банка» достаточно многогранно, но наиболее полное его определение представляется как способность банка обеспечить полное и своевременное исполнение своих обязательств. Недостаток ликвидности приводит к полной или частичной неплатежеспособности финансового учреждения, а чрезмерная ликвидность приводит к негативному влиянию на финансовый результат банка. Таким образом, ликвидность для банка определяет его жизнеспособность.

Для мировой финансовой системы риск ликвидности представляет особый интерес в связи с кризисными явлениями 2008-2011 годов. Кризис заставил переосмыслить текущие рискованные стандарты во всем мире; основные результаты этой работы изложены в виде стандартов Базельского комитета по банковскому надзору (Базель III), представленного Банком Международных Расчетов (BIS). Именно эти стандарты во многом определили понимание финансовых рисков в методологиях Банка России (в т.ч. и финансовых рисков).

На момент окончания I квартала 2015 года Банком России были определены следующие обязательные нормативы ликвидности.

Норматив	Название	Предельные значения
H2	Норматив мгновенной ликвидности	$\geq 15 \%$
H3	Норматив текущей ликвидности	$\geq 50 \%$
H4	Норматив долгосрочной ликвидности	$\geq 120 \%$

Таблица 1. Нормативы Ликвидности Банка России

Под нормативом мгновенной ликвидности понимается регулирования риска потери банком ликвидности в течение одного операционного дня, текущей ликвидности – 30 календарных дней, долгосрочной ликвидности – размещение средств в долгосрочные активы.

С начала 2016 года Банком России был введен базельский норматив краткосрочной ликвидности, который будет повышаться на 10% ежегодно до 2019 года (стартовое значение – 70%). Данное требование распространяется на все системно значимые финансовые организации в РФ.

Рассмотрим виды активов по степени ликвидности, классификация которых соответствует приведенным выше стандартам и методологиям.

Под первоклассными ликвидными активами понимаются денежные средства на корреспондентских счетах, а также государственные ценные бумаги. Корпоративные ценные бумаги (для продажи), а также межбанковские кредиты представляют собой высоколиквидные активы. Низколиквидные активы представлены в портфеле банка в виде краткосрочных ссуд физическим и юридическим лицам, а также факторинговыми операциями; сюда же относятся лизинг, долгосрочные ссуды. И последняя категория – неликвидные активы – представлена зданиями и сооружениями на балансе финансовой организации, а также просроченными ссудами.

В практической части данной статьи предлагается проанализировать риски мгновенной ликвидности крупнейшего системно значимого банка (ПАО Сбербанк). Анализ проведен по данным балансовой отчетности за период с 1 апреля 2016 года по 1 октября 2016 года.

Таким образом, необходимо с самого начала определить наиболее активных и неконструктивных оппонентов, чтобы предусмотреть и ликвидировать возможные препятствия с их стороны при реализации антикризисной программ. Кризис не только создает проблемы, но и открывает перед любой компанией новые возможности: построить более эффективную систему управления персоналом, подобрать более эффективный персонал, освободиться от избытка сотрудников на непродуктивных направлениях, оптимизировать затраты на персонал. Надо только не упустить возможность воспользоваться ситуацией.

Список использованной литературы:

1. Стратегия Казахстана – 2050.
2. ТРУДОВОЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
(с изменениями и дополнениями по состоянию на 17.01.2014 г.)
Закон РК от 15 мая 2007 года № 252-III
3. Сеть интернет

системы управления персоналом в компаниях создавались в условиях стабильно растущего рынка и потребительского спроса, развития торговли и производства, доступной системы кредитования. В настоящее время внешняя среда кардинально меняется, потребительский спрос снижается, условия кредитования ужесточаются, себестоимость сырья и продукции увеличивается из-за изменений курсов валют и т.д. Все это влечет за собой неминуемое падение оборотов, маржинальной прибыли, рентабельности предприятия.

Как правило, именно в этот момент большинство компаний начинают задумываться об оптимизации издержек. Существенную долю издержек, как правило, составляют затраты на персонал, что допустимо в условиях развития и стабильности. Но в ситуации кризиса становится понятным, что система управления персоналом должна кардинально измениться, стать более гибкой, экономичной, ориентированной на принципиально новые цели и задачи.

Основное условие, обеспечивающее поступательное развитие предприятия, - эффективное использование человеческих ресурсов, раскрепощение творческой энергии сотрудников фирмы. Однако в реальной действительности по-прежнему существует значительный разрыв между потенциалом работников и степенью его использования предприятием.

Основными причинами такого несоответствия являются следующие:

- в современной теории управления отсутствует единая методологическая база, что не позволяет выработать единый эффективный способ управления, который позволил бы в равной степени учитывать оба способа управления - человека и технику, а значит, обеспечивал бы гармоничное функционирование организации в целом;

- работники отделов управления персоналом не знакомы со стратегией развития предприятия и не способны создать систему управления персоналом, обеспечивающую реализацию стратегии фирмы.

Антикризисный управляющий должен осознать, что нельзя ожидать положительной реакции на большое количество изменений от всего персонала. Поэтому неизбежно естественное сопротивление проводимым переменам - независимо от возраста, профессиональных качеств, должности, образования работников. Это связано в первую очередь с психологическими особенностями людей.

Агрегаты, млн.руб.	01.08.16	01.09.16	01.10.16
Валюта баланса	161541873	168189480	174310251
Высоко ликвидные активы (ЛАМ)	2784826	2622548	2796315
Высоко ликвидные активы-нетто (ЛАМН)	2466374	2372673	2426659
Текущие ликвидные активы (ЛАТ)	4719885	4579939	4722012
Текущие ликвидные активы-нетто (ЛАТН)	3287414	3251918	3264725
Средства клиентов	17076865	16859557	16776488
Средства других банков	964354	957794	1038734
Выпущенные ценные бумаги	650895	639974	641834
Капитал	2813544	2875020	2933298
Прибыль	274976	322788	376650

Таблица 2. Агрегаты ПАО Сбербанк

За рассматриваемый период в структуре рисков краткосрочной (мгновенной и однодневной) ликвидности преобладал Риск средств физических лиц, который в среднем составлял 107868955 тыс. руб. (3,7% от мгновенных ликвидных активов(ЛАМ) и 3,6% от однодневных ликвидных активов (ЛАО)). На последнюю отчетную дату его величина равна 110045911 тыс. руб. (3,9% от ЛАМ и 3,9% от ЛАО).

На втором месте по величине в структуре рисков краткосрочной ликвидности находится Риск клиентских средств до востребования, который в среднем составлял 90239994 тыс. руб. (3,1% от ЛАМ и 3,0% от ЛАО). На последнюю отчетную дату его величина равна 83617610 тыс. руб. (3,0% от ЛАМ и 3,0% от ЛАО).

На третьем месте находится МБК привлеченные до 1 дня, который в среднем составлял 68701437 тыс. руб. (2,3% от ЛАМ и 2,3% от ЛАО). На последнюю отчетную дату его величина равна 149016552 тыс. руб. (5,3% от ЛАМ и 5,3% от ЛАО).

Среднее значение мгновенных ликвидных активов равно 2949312313 тыс.руб., а мгновенных ликвидных активов-нетто 2664773942 тыс. руб., что составляет 1,8% от валюты баланса. Среднее значение однодневных ликвидных активов равно 2962494476 тыс.руб., а однодневных ликвидных активов-нетто 2677956106 тыс. руб., что составляет 1,8% от валюты баланса. Разница между мгновенными ликвидными активами и мгновенными ликвидными активами-нетто, представляет собой совокупный выявленный риск, который проецируется на краткосрочную (мгновенную и однодневную) ликвидность банка. На последнюю отчетную дату совокупный выявленный риск краткосрочной ликвидности составляет 369655712 тыс. руб. (13,2% от ЛАМ и 13,2% от ЛАО). За весь рассматриваемый период банк характеризовался положительными значениями мгновенных ликвидных активов-нетто.

Таким образом, средний уровень риска мгновенной ликвидности в норме, поскольку не превышает 124% от средней величины мгновенных ликвидных активов. За последний месяц уровень риска мгновенной ликвидности также в норме, поскольку не превышает 124% от величины мгновенных ликвидных активов.

Средний уровень риска краткосрочной ликвидности в норме, поскольку не превышает 124% от средней величины однодневных ликвидных активов. За последний месяц уровень риска краткосрочной ликвидности в норме, поскольку не превышает 124% от величины однодневных ликвидных активов.

Отдельно стоит отметить, что банк работает с прибылью: 376649,5 млн руб. (или 12,8% в структуре капитала).

Таким образом, крупнейшее финансовое учреждение РФ работает весьма эффективно в контексте управления рисками ликвидности. Внедрение нормативов и, как следствие, повышение уровня финансовой ответственности банковской системы является важнейшим шагом с точки зрения стабилизации российских финансов в кризисных условиях. Более того, это способствует росту доверия к банкам со стороны населения, что в условиях ограничений на долгосрочное финансирование позволяет работать с внутренним предложением капитала.

Литература:

1. «Сбербанк» - Акционерам и инвесторам [Электронный ресурс] // http://www.sberbank.com/ru/investor-relations?utm_source=dot_ru

добросовестный труд, а также вовлекать работников в процесс принятия решений.

В последние десятилетия стали использовать термины «персонал» вместо «кадры», «человеческие ресурсы» и «человеческий капитал».

Управление предприятием в условиях кризиса является предметом заботы не только его руководителей, собственников, но и множества взаимодействующих с ним предприятий и организаций. Кризисное управление по своей природе возлагает дополнительные риски на множество экономических структур, без участия которых предприятие не может выжить. В случае несостоятельности предприятия и переживания им кризиса обычно основное внимание уделяется финансовым и правовым механизмам, используемым в рамках антикризисного управления.

Специалисты отмечают, что пока на фирме не существует проблем с персоналом, на управление этими ресурсами обращают мало внимания. Понимание важности кадров приходит только тогда, когда становится ясно, что прибыль фирме приносит именно персонал. Помимо привлечения клиентов справиться с задачей удержания смогут только специалисты, которых нужно ценить.

В отношении персонала, как правило, проводится единственное мероприятие - сокращение штата с целью уменьшения затрат на персонал. Однако все признают ценность и важность собственно человеческого ресурса и значимость его вклада в успех деятельности организации.

С другой стороны, практика показывает, что часто, когда организация находится в тяжелых условиях финансовой нестабильности, вопросы управления персоналом в системе приоритетов выбора действующих антикризисных механизмов уходят на последние места. В особенности страдают вопросы контроля над системой управления персоналом.

Перестройка системы управления персоналом в компании - это важная часть кризисной стратегии предприятия. Достаточно часто под управлением персоналом в компании понимают только работу ее HR-подразделения.

Однако данное понятие гораздо шире и охватывает собой всю систему работы линейных руководителей с сотрудниками компании на всех организационных уровнях. Следует также учитывать, что HR-менеджмент в Казахстане появился сравнительно недавно и, как правило, существующие

перспективы общенациональных проектах, таких как, например, диверсификация экономики и развитие инфраструктуры.

Необходимо жестко отбирать объекты для инвестиций на предмет их целесообразности и отдачи. Важно помнить, что даже самые современные объекты становятся бременем для бюджета, если требуют расходов на поддержание, но не приносят доходов и не решают проблем граждан страны. Управлять – руководить кем-либо, направлять чью-либо деятельность.

Рациональное использование возможностей персонала и управление персоналом это целенаправленное воздействие на персонал с целью наиболее полного использования его потенциала. Для того, чтобы использовать потенциал, нужно создать материальные условия, духовные, социальные, и своевременно обучать персонал новым технологиям.

Весь мир в очередной раз испытал на себе действие финансово-экономического кризиса, затронувшего сферы деятельности огромного количества людей, и для большинства предприятий поиск наиболее результативных путей выхода из сложившегося положения вновь стал вопросом номер один. Мнений по поводу того, как будет развиваться кризис, в настоящий момент много: одни считают, что кризис себя уже исчерпал, другие – что худшее еще впереди. Объединяет всех аналитиков неуверенность в своих прогнозах, как позитивных, так и негативных.

Роль человека в организации менялась с течением времени. В начале прошлого века работник рассматривался в качестве рабочей силы без учета его материальных и духовных потребностей. Позже появилась категория «трудовые ресурсы». В начале века под этим понятием подразумевалась часть населения, которая имеет возможность трудиться и участвует в общественном производстве. Предполагалось, что используя этот термин, ученые имеют в виду пассивный объект управления.

Начиная с 1960 года, в экономической литературе стали использовать термин «человеческий фактор». Данный термин подчеркивает активную роль человека в производственной системе и в повышении эффективности производства. Именно тогда ученые пришли к выводу, что необходимо создавать условия для развития профессиональных и творческих способностей. Так появился термин «трудовой потенциал». Для реализации способностей работников необходимо стимулировать (поощрять) производительный и

К.е.н., доцент Гузенко О.П., Олексієнко М.А.

Криворізький економічний інститут ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана"

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НЕДЕПОЗИТНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ СУЧАСНОГО БАНКУ

Сучасні комерційні банки знаходяться в умовах постійного змінного середовища, котре негативно впливає на їх розвиток. У таких умовах актуалізується проблема якісного управління недепозитними джерелами зобов'язань банку. Крім того, недепозитні ресурси банку надають можливість вирішувати питання зобов'язань перед потенційними клієнтами. Мається на увазі, ситуація коли обсяг вкладів клієнтів банку є недостатніми для покриття всіх кредитів і інвестицій, які планував здійснити банк, то виникає необхідність у залученні недепозитних ресурсів.

Актуальність проблеми дослідження підкреслюється також значною кількістю наукових розробок вітчизняних та зарубіжних вчених. До їх складу варто віднести : Л.М. Хміль [1], Г.П. Табачук, О.М. Сарахман, Т.М. Бречко [2], О.В. Васюренко та К.О. Волохата [3], А.М. Мороз, М.І. Савчук, М.Ф. Пуховкіна [4], Г.П. Табачук [5] та інші.

Науковці схиляються до думки про необхідність постійного удосконалення системи управління недепозитними джерелами банку так, як змінюються умови функціонування даних установ.

Фахівці банківської справи пропонують, при розробці системи управління недепозитними джерелами зобов'язань, враховувати ряд специфічних особливостей, які свідчать про існування відмінностей їх від депозитного ресурсу, а саме:

- ініціатива залучення недепозитних джерел зобов'язань належить виключно банківській установі;
- недепозитні джерела зобов'язань, у більшості випадків, накопичується та використовується лише великими банківськими установами;

- залучення недепозитних джерел зобов'язань банку відбувається в доволі великих розмірах, а, як наслідок, їх включають до операцій оптового характеру;
- недепозитні джерела банку не асоціюються з конкретним клієнтом, а купуються на ринку на конкретній основі через посередника.

Науковці вважають, що до складу особливостей управління недепозитними джерелами зобов'язань банку варто віднести послідовність етапів. Ми вважаємо основними етапами управління недепозитними джерелами

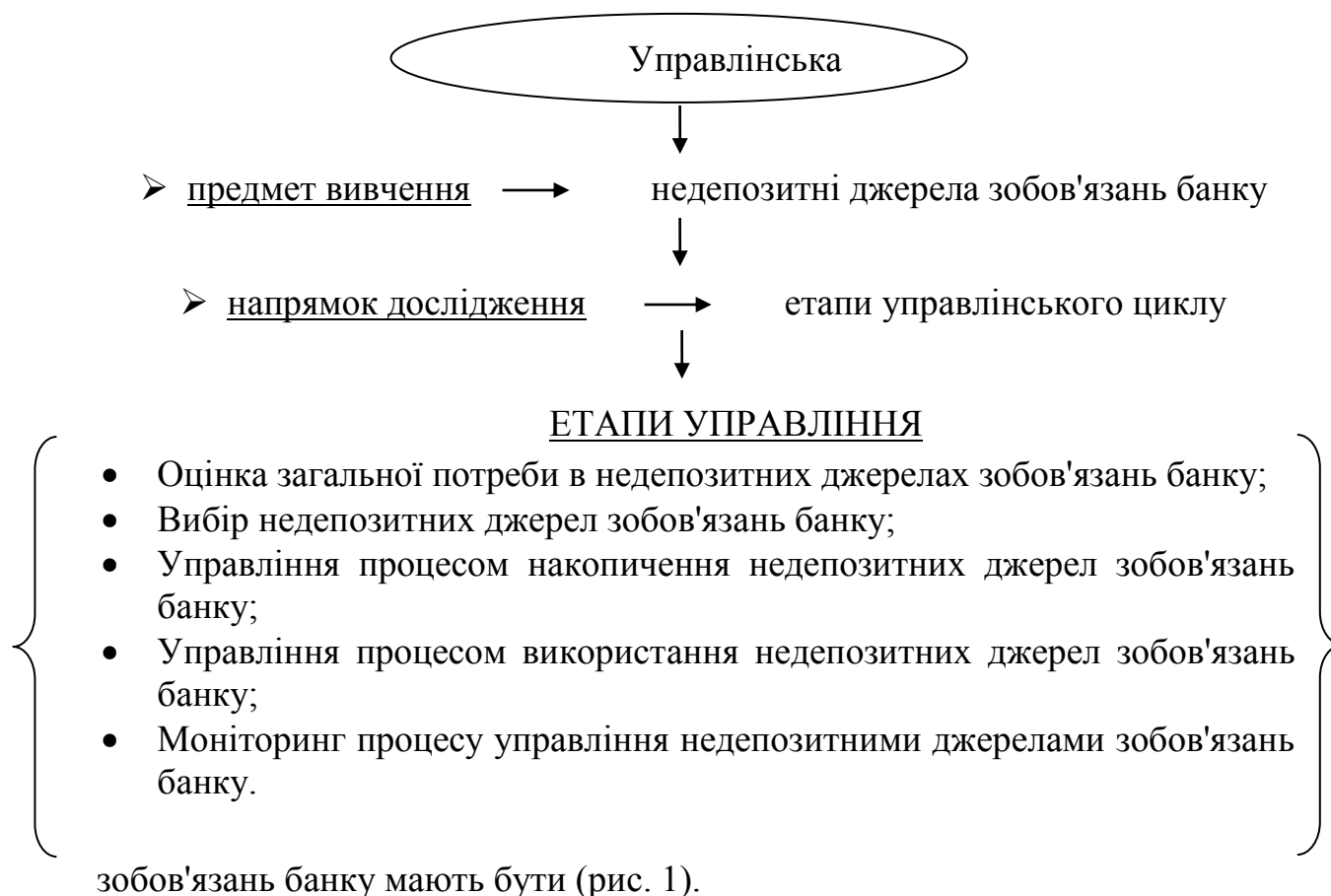

Рис. 1. Схема етапів процесу управління недепозитними джерелами зобов'язань банку.

Як правило, до складу недепозитних джерел зобов'язань банку включають: кредити, одержані у інших банках; кредити одержані від НБУ; кошти інвесторів, вкладені в боргові зобов'язання банку. Тому, при влученні усіх етапів управлінського циклу важливим є знайти відповіді на питання наступного змісту:

- скільки недепозитних джерел зобов'язань банку повинно бути залучено для власних потреб;

Дүйсенбай А.А.

РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ПЕРСОНАЛА В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

В современном Казахстане ключевым условием успеха новой экономической политики должно быть подкреплено кадрами. Для этого мы должны совершенствовать управленческий ресурс, и резервы для этого, которые у нас есть. Необходимо внедрять современные инструменты менеджмента и принципы корпоративного управления. Одновременно с этим нам следует извлекать пользу из международного разделения труда, в частности привлекать внешний кадровый ресурс для реализации некоторых задач нашего нового курса через программы аутсорсинга. Мы должны также привлекать лучших иностранных специалистов на открытом рынке и приглашать их работать к нам в страну.

Использование управленческих кадров с обширным международным опытом и знаниями даст двойной эффект: мы не только модернизируем менеджмент нашего производства, но и обучим наши отечественные кадры. Это – новая для нас практика. Принципиально важно поэтапно, до 2050 года, обеспечить решение следующих задач: во-первых, должна быть модернизирована макроэкономическая политика государства, во-вторых бюджетная политика. Мы должны вооружиться новым принципом бюджетной политики – тратить только в пределах своих возможностей и сократить дефицит до максимально возможного минимума. Необходимо наращивать резервы на черный день, обеспечив их сохранность в долгосрочной перспективе.

Отношение к бюджетно-финансовому процессу должно стать таким же бережным и продуманным, как к частным вложениям. Иными словами, ни один бюджетный тенге не должен быть потрачен впустую. Бюджет государства должен быть сфокусирован на продуктивных с точки зрения долгосрочной

2. Сравнительный менеджмент: учеб. пособие / В.А. Павленко. – Новосибирск: СГГА, 2007. – 120 с.
3. Held, David. Global covenant: the Social Democratic alternative to the Washington consensus. Cambridge, UK Malden, Massachusetts: Polity Press., 2004, С. 384.
4. Холден, Найджел Дж. Кросс-культурный менеджмент. Концепция когнитивного менеджмента /Н.Дж. Холден; Пер с англ. Под ре. Проф. Б.Л. Еремина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. - 384 с.
5. Hall E.T., Hall M.R. Hidden Differences: Doing Business with the Japanese. N.Y.: Doubleday, 1990.
6. Hofstede G. Cultures and organizations: software of the mind. New York, etc.: McGraw Hill, 2000. – 280 p.
7. Trompenaars F., Hampden-Turner C. Riding the waves of culture: understanding diversity in global business 2nd ed. - N.Y. etc: McGraw - Hill, 1998. -274 p.
8. Национальный состав населения. Электронный ресурс. URL: http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/Documents/Vol4/pub-04-01.pdf
9. Всероссийская перепись населения 2010. [сайт]. [2010]. URL: http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/perepis_itogi1612.htm
10. Любимов Л. Осторожнее с толерантностью // Газета «Ведомости». - 7 сентября. – 2010.
11. Донцов А. И., Перелыгина Е. Б., Караваева Л. П. Межкультурные взаимодействия и социальная дистанция // Национальный психологический журнал. 2014. №2 (14) С.3-10.
12. Эпштейн, М.З. Сравнительный менеджмент учеб. пособие. – СПб.: СПбГУЭФ, 2003. – 105 с.
13. Сравнительный менеджмент: учеб. пособие / В.А. Павленко. – Новосибирск: СГГА, 2007. – 120 с.

- які недепозитні джерела зобов'язань банку найбільш відповідають стратегічним цілям банку на даний момент часу та мінімізують витрати.

Таким чином, до складу особливостей управління недепозитними джерелами зобов'язань сучасного банку варто віднести специфіку їх змістовності та управлінського циклу. До складу етапів управлінського циклу менеджери банку повинні залучити процес моніторингу. Його зміст передбачає нагляд і контроль як за формуванням так і розподілом недепозитних джерел зобов'язань банку. Крім того, менеджерам банку слід враховувати той факт, що обсяг недепозитних джерел зобов'язань банку повинен забезпечувати виконання функціональних обов'язків. На даний час, сучасні комерційні банки повинні мати програму накопичення недепозитних джерел зобов'язань банку, яка спирається на заходи мінімізації витрат за обраними етапами управління.

Література:

1. Операційний менеджмент у банках: [навч. посіб.] / за заг. ред. Л.М. Хміль - К.: НБУ УП, 2007. - 319 с.
2. Табачук Г.П. Фінансовий облік у банках: [навч. посіб.] / Г.П. Табачук, О.М. Сарахман, Т.М. Бречко - К.: ЦНЛ, 2010. - 424 с.
3. Васюренко О.В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: [навч. посіб.] / О.В. Васюренко, К.О. Волохата - К.: Знання, 2006. - 463 с.
4. Мороз А.М. Банківські операції: [підручник] / А.М. Мороз, М.І. Савчук, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А.М. Мороза - [3-тє вид. перероб. і доп.] - К.: КНЕУ, 2008. - 608 с.
5. Табачук Г.П. Управлінський облік у банках: [навч. посіб.] / Г.П. Табачук. - К.: УБС НБУ, 2007. - 178 с.

К.е.н.,доцент Гузенко О.П.,Рясночубенко О.О.

Криворізький економічний інститут ДВНЗ"Київський національний економічний університет ім.Вадима Гетьмана"

АНАЛІЗ ДОХОДІВ БАНКУ В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ

Функціонування комерційних банків України в умовах фінансово-економічної нестабільності потребує пошуку нових підходів до аналізу результативності діяльності.

Особливу нішу в аналітичних циклах займають доходи комерційних банків, які представляють собою суму грошових коштів, що надходять до банку в результаті здійснення активних операцій та надання інших банківських послуг.

Дослідженню основних аспектів і розвитку аналітичних процедур щодо доходів банку приділяється значна увага як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, серед яких варто відзначити О. А. Криклій та М. Г. Маслюк[1], М. Д. Алексеєнко[2], О. В. Дзюблюк та Р. В. Михайлюк[3], Ж. К. Нестеренко та Ш. В. Зоря[4] та інших. Проте, враховуючи зміни, які відбулися в умовах економічних викликів функціонування банків потребують змін підходи до аналітичної оцінки їх підходів.

Аналіз доходів комерційного банку є складовою частиною аналізу прибутковості банку. Крім того, фінансовий стан банку характеризується такими показниками як доходи, витрати та прибуток чи збиток, чистий прибуток. Ключовим елементом виступає дохід банку. Аналітична оцінка доходів банку починається з підготовчого етапу, який передбачає визначення мети і завдань, а також інформаційного потоку для проведення аналізу динаміки їх та структури. У більшості випадків аналізу доходів банку, та погляд О. А. Криклій та М. Г. Маслюк[1] та статтями дозволяє вирішити такі завдання:

- оцінити загальний рівень доходів у банку;
- вивчити склад, структуру і динаміку доходів та побудувати прогноз їх надходжень за статтями;

Таблица 2

Численность основных иммигрирующих народов, по данным переписей и ранжированные по относительной величине прироста в 2002-2010 годах.

Народы	Численность, чел.		
	1989 г.	2002 г.	2010 г.
Киргизы	41734	31808	103422
Узбеки	126899	122916	289862
Таджики	38208	120136	200303
Курды	4724	19607	23232
Езиды		31273	40586
Турки	9890	92415	105058
Турки-месхетинцы		3257	4825
Армяне	532390	1130491	11 681 073
Корейцы	107051	148556	153156
Азербайджанцы	335889	621840	603070
Грузины	130688	197934	157803

Дальнейшее исследование рассматриваемого нами направления персонального менеджмента будет направлено на изучение культурных схожестей и различий, выделенных в таблице 2 национальностей, поиск точек взаимодействия их между собой и с культурой, присущей представителями русской национальности, а также на поиске факторов, способных создавать деструктивное влияние при взаимодействии обозначенных в таблице народов друг с другом и с русской культурой.

Таким образом, находим кросс-культурный подход в менеджменте человеческих ресурсов одним из перспективных направлений, развитие которого позволит нарастить или создать конкурентные преимущества компании за счёт минимизации (исключения) негативных факторов, возникающих в результате взаимодействия индивидов – носителей различных культур и усилению (созданию) условий и факторов, которые при взаимодействии порождают точки роста.

Литература:

1. Гайсина Л.Ф. Общение в мультикультурной среде – первый путь к этнотолерантности. Электронный ресурс. URL: <http://conf-vlad.narod.ru/38.html>

тенденции, каковы «точки роста» корпоративной культуры. Например, исследование, проведенное Всемирным банком, показало, что существует связь между религиозностью и величиной валового национального продукта на душу населения. При этом, самая высокая величина ВВП приходится на христианские протестантские общества. На втором месте – общества, проповедующие буддизм. Самыми бедными являются южно-буддийские и южно-индуистские общества. Поэтому в процессе кросс-культурного анализа важно понять, какие функции может выполнять субкультура и как они могут проявляться в сознании и поведении работников [13]. Инструментарием процесса управления развитием культуры являются методические рекомендации, процедуры, правила и принципы, а также программы, определяющие механизм формирования и реализации управленческих решений, опирающиеся на регламентирующую организационную документацию и структурно-параметрическую модель корпоративной культуры [14].

Немаловажное значение при разработке подходов в управлении многонациональными трудовыми коллективами имеет миграционная ситуация и миграционная государственная политика, в таблице 2 приведена численность основных иммигрирующих народов, по данным переписей и ранжированные по относительной величине прироста в 2002-2010 годах.

- деталізувати вивчення динаміки доходів за видами діяльності установи і виявити вплив факторів на зміну їх обсягу;
- провести порівняльний аналіз дохідності між банками, що працюють у подібних економічних умовах.

З метою удосконалення аналітичної оцінки доходів банку необхідно включати вивчення поведінки окремих статей формування доходів. Крім того доцільно аналізувати фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, що позначилися на очікуваних обсягах доходів банку. Менеджерам банку слід враховувати той факт, що до зовнішніх факторів належать: стан і кон'юнктура ринку банківських послуг і капіталів та попиту на них; економічна, демографічна і політична ситуація в державі. Водночас необхідно враховувати і внутрішні фактори впливу на формування доходів банку.

Динаміка доходів комерційних банків України за 2011 – 2015 представлено на рисунку 1.

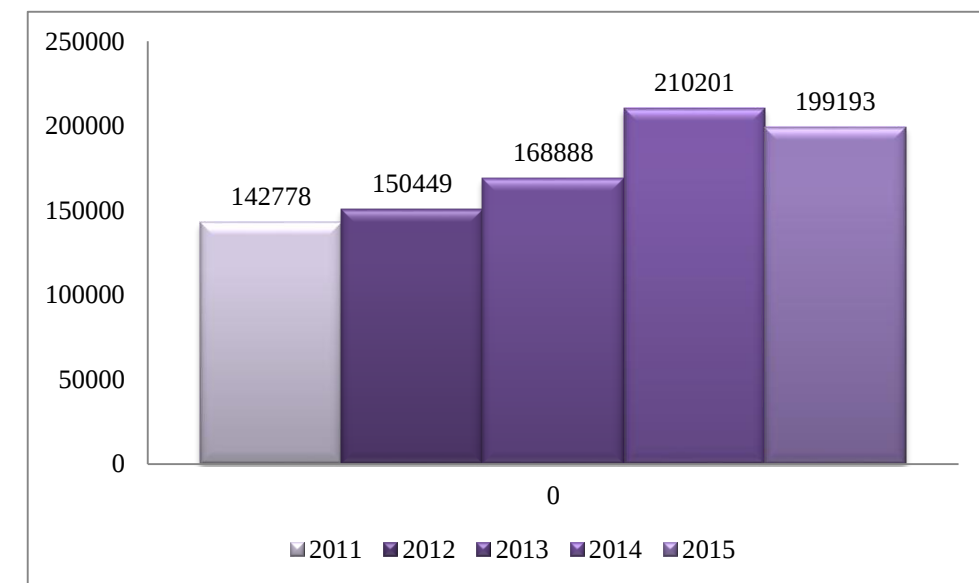

Рис.1 Графічне представлення динаміки доходів комерційних банків України [5]

Зниження обсягу доходів банків України у 2015 році відбулося під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників. Особливо варто відзначити такий чинник як недовіра населення до банківських установ, зниження обсягу кредитного та депозитного портфелів, а також нестійка політика управління курсами валют, з боку НБУ.

Враховуючи вищевикладене можна зробити ряд висновків: збільшення доходів банку має відбуватися під впливом заходів збільшення кредитного портфеля на базі розширеного асортименту програм; розширення видової структури депозитного портфеля; удосконалення політики формування маржі баржі та мінімізації витрат по проведенню банківських послуг. Аналітична оцінка доходів банку має відбуватися із урахуванням специфіки формування показника та із урахуванням наукових методів обробки інформаційного потоку та залученням комп'ютерних програм. Особливу увагу варто приділити коефіцієнтній оцінці діяльності банку, яка спирається на інформаційні дані про доходи банку за обраний аналітичний період.

Література:

1. Криклій О. А. Управління прибутком банку:[монографія] / О . А. Криклій , М. Г. Маслюк - Суми: ДВНЗ"УАБС НБУ" 2008-136с.
2. Алексеєко М. Д. Капітал комерційного банку: питання терії і практики / М. Д. Алексеєнко – К.:КНЕУ,2014-276с.
3. Дзюблук О. В. Фінансова стійкість банку як основа ефективного функціонування кредитної системи / ОЮВ. Дзюблук ,Р. В. Михайлюк. – Тернопіль: Львівський політес,2015-317с.
4. Нестеренко Ж. К. Удосконалення методики обліку і аналізу доходів та витрат комерційного банку / Ж. К. Нестеренко, І. В. Зоря // Економічний простір. – 2011. - №48/2 – с.119-123.
5. Діяльність банків України:Статистика НБУ[Електронний ресурс]: - режим доступу:<http://www.bank.gov.ua/>

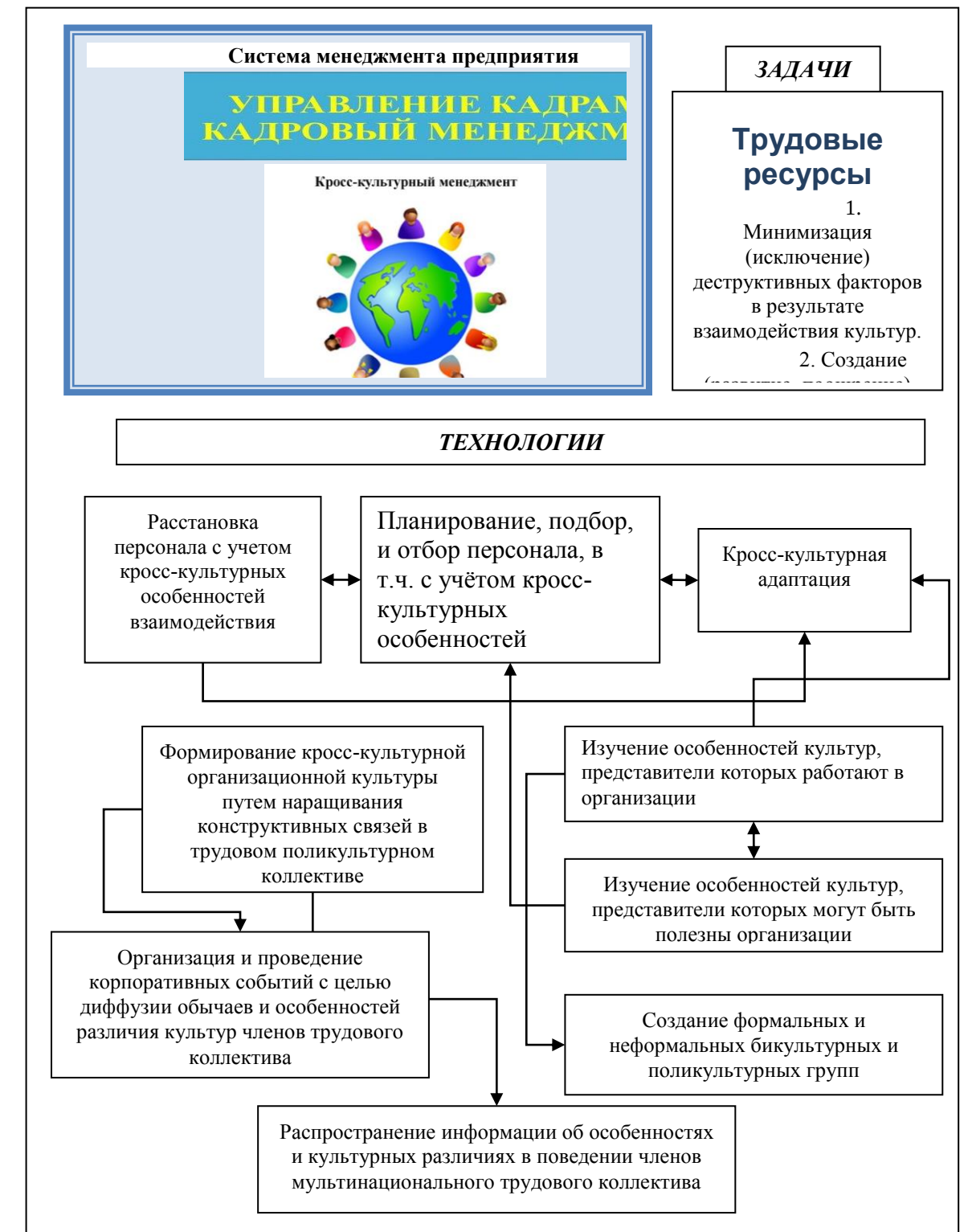

Рисунок 1 – Система кросс-культурного менеджмента на предприятии

В кросс-культурном менеджменте важно понять, на каком уровне развития находится корпоративная культура, какая из субкультур оказывает на нее позитивное или негативное воздействие, насколько выражены контркультурные

межкультурными взаимодействиями, создают существенные барьеры на пути построения конструктивного диалога как в обществе, так и в отдельно взятом трудовом коллективе. Оптимальность и плодотворность межкультурного взаимодействия достигается лишь тогда, когда, обладая культурными и коммуникативными компетенциями и оперируя соответствующими категориями, представители разных культур оказываются способны преодолевать различные социальнокоммуникативные барьеры, возникающие из-за недостаточно хорошего владения языком общения или неполного знания культурных норм и правил [11].

Глубокий сравнительный анализ схожестей и различий между культурами позволит сформировать систему управления мультикультурным трудовым коллективом. Кросс-культурный подход в кадровом менеджменте должен охватывать все технологии управления человеческими ресурсами предприятия, т.е. необходима система управления многокультурным коллективом, авторское видение которой представлено на рисунке 1.

Сравнительный менеджмент является частью общей теории менеджмента, в рамках которой формируются представления и изучаются закономерности взаимодействия представителей разных культур в системах управления деловыми предприятиями как национального, так и мультинационального характера и на основе которой, могут быть выработаны практические рекомендации по управлению мультинациональными коллективами [12, с. 5].

В практике международного бизнеса постоянно происходит столкновение различных типов ментальных организационных субкультур (инокультурной культурой и гибридной культурой, религиозной и декларативной субкультурой, контркультурой). Они могут быть выражены с различной степенью, могут противоречить друг другу, а могут преобразовываться в развивающуюся модель корпоративной культуры.

К.е.н., доцент Гузенко О.П., Мотигуля М.М.

Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПАСИВІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Проблематика з питань формування пасивів комерційного банку постійно перебуває в центрі уваги науковців, політиків та фахівців банківської сфери. Завдяки специфічній діяльності комерційні банки займають провідну роль в економічному житті суспільства. Особлива увага фахівцями банківської системи прикута до питань формування пасивів. Саме пасиви виступають ресурсним джерелом здатним своєчасно виконати банками свої зобов'язання перед клієнтами та іншими комерційними партнерами.

Питанням формування пасивів комерційного банку присвячено значна кількість наукових праць. Зокрема, до їх складу варто включити праці таких науковців як: О.А. Криклій, М.Г. Маслак, О.М. Пожар та ін.[1], Л.О. Примостка[2], О.О. Лисянська[3], А.М. Герасименко, М.Д. Алексеенко, І.М. Парасій-Вергуненко[4] та інші. Однак незважаючи на проведені дослідження, неповністю висвітленими залишаються питання формування пасивів банку з позиції порушення стабілізаційних економічних процесів.

Більшість науковців вважають, що актуальним завжди буде питання збільшення пасивів (ресурсів) у розрізі власного капіталу. Таке твердження обґрунтовується тим, що банк зобов'язаний мати певну частку власного ресурсу, який має задовільнити потреби власного та зовнішнього середовища. Крім того, окремим блоком питань, які підлягають вирішенню є формування депозитної складової в структурі зобов'язань банку, які також суттєво впливають на формування його пасивів.

На думку О.А. Криклій, М.Г. Маслак, О.М. Пожар та ін.[1] сучасний стан комерційних банків України доводить доцільність та необхідність підвищувати якісний рівень управління пасивами за рахунок формування різнопланового депозитно портфеля. Депозитний портфель має охоплювати різні часові межі, які закладено в пакеті депозитних пропозицій, що сприятиме

розширенню кола клієнтів та надасть можливість визначитись у майбутньому з найбільш пріоритетними напрямками розвитку.

Іншим доволі впливовим чинником при формуванні пасивів банку, на погляд Л.О. Примостки[2] має стати політика структуризації власного капіталу. Особлива увага на думку вченої має бути привернута до частки прибутку, який закладається в пасиви. Отже, при формуванні пасивів фахівці банку мають комплексно оцінювати різні управлінські аспекти.

Актуальності даному питанню додає й той факт, що в умовах сучасної вітчизняної економіки банківські установи ризикують недотриманням нормативного розміру власного капіталу, що може спричинити ще більшу недовіру клієнтів до банків.

В цілому пасиви банків України характеризує стійка тенденція збільшення за виключенням 2015 року (рис. 1.).

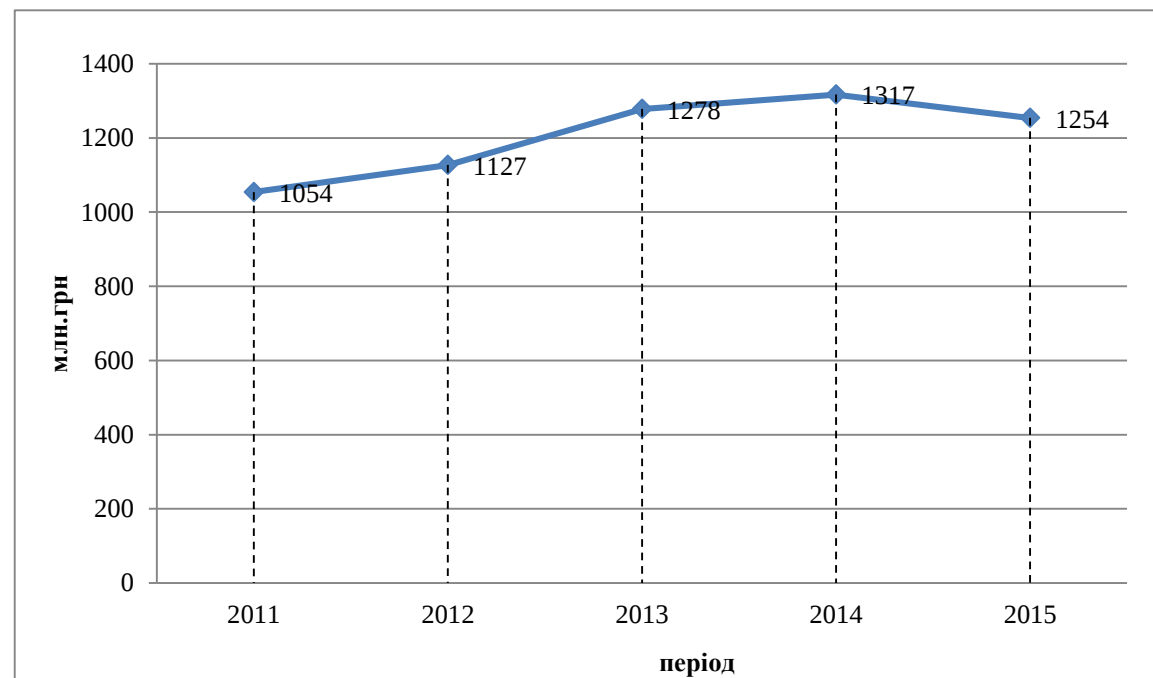

Рис. 1 Графічна оцінка динаміки пасивів банків України за 2011-2015 роки[5]

Як показують дослідження у 2015 році комерційні банки України знизили обсяг пасивів до рівня 1254 млн. грн. Така ситуація у зв'язку зі зниженням частки власного капіталу банків України.

Враховуючи вищевикладене, варто зробити висновок, що формування пасивів комерційних банків України повинно відбуватися із урахуванням управлінських циклів у системі формування власного капіталу та зобов'язань. Крім того, значна увага має приділятися формуванню власного

Таблица 1

Национальный состав России по данным переписи населения 2010 года ранжированный по величине удельного веса в общей численности населения

Национальность	Численность	Доля в населении России
Русские	111 016 896	77,71 %
Татары	5 310 649	3,72 %
Украинцы	1 927 988	1,35 %
Башкиры	1 584 554	1,11 %
Чуваши	1 435 872	1,01 %
Чеченцы	1 431 360	1,00 %
Армяне	1 182 388	0,83 %
Аварцы	912 090	0,64 %
Мордва	744 237	0,52 %
Другие народы	11 681 073	12,11 %

Трудности коммуникации в мультикультурной среде возникают по целому ряду причин, немаловажное значение среди которых имеет неприятие, определенными группами иммигрантов и этнических общностей процессов ассимиляции законов, обычаев, ценностей и языка страны проживания. Пропаганда всеобщей толерантности несет в себе иные риски, такие как принятие допустимости каннибализма, выживших в сохранившегося в Океании, или ограничение гражданских права женщин, имеющее место в ряде стран и т.п. Поэтому, ученые предусмотрительно призывают не к продвижению, а к обновлению культуры, поиска и формирования культурного консенсуса, способного не консервировать многочисленные культурные различия, а акцентировать и отдавать приоритет культурной общности, ценностной консолидации [10].

Поиск культурного консенсуса требует определенных способностей, отношений для выявления факторов, облегчающих совместимость групп в ходе межкультурного общения. Это и становится главной задачей кадрового менеджмента, когда мы говорим об управлении человеческими ресурсами.

Перечисленные выше аспекты межкультурного взаимодействия, обозначенные исследователями различных отраслей знаний, связанных с

активизация которых возможна при условии организации умелого управления поликультурными общностями [4,5,6,7].

Сегодня активно развивается теория и методология кросс-культурного менеджмента, расширяется инструментарий, применяемый в процессе управления, а практическая реализация принципов и методов этого подхода в управлении доказывает свою содержательность, целесообразность и эффективность. В рамках авторского исследования, часть которого изложена в данной статье, мы ограничили изучение кросс-культурного подхода в менеджменте рамками трудовых коллективов.

Считаем, что управление человеческими ресурсами современного предприятия с поликультурным коллективом методами кросс-культурного менеджмента позволит сформировать конкурентные преимущества в условиях нестабильности экономической системы, свойственной не только российской экономике, но и проявляющейся на современном этапе и в мировом экономическом пространстве. Россия – многонациональное государство, национальный состав которой характеризуется значительным культурным разнообразием.

По данным официальной статистики, а точнее Всероссийской переписи населения 2010 года, на территории России проживает более 180 национальностей [8]. В таблице 1 представлены численность и удельные веса наиболее многочисленных национальных групп, проживающих на территории РФ, по данным этой переписи [9].

Принадлежность индивида к той или иной этнической общности определяет совокупность ряда признаков: язык, культура, традиции, обычаи, территория расселения, образ жизни, этническое самосознание и даже психологические особенности.

капіталу. Усі заходи мають бути направлені на приріст депозитної бази, яка спирається на портфель програм для фізичних осіб. Доцільно також при розробці циклу управління пасивами включати моніторингові сегменти, які наддадуть можливість визначити недоліки та шляхи їх усунення. Такий підхід сприятиме підвищенню якісного рівня процесу формування пасивів сучасного банку.

Література:

1. Криклій О.А. Банківський менеджмент: питання теорії та практики: [монографія]/ О.А. Криклій, М.Г. Маслак, О.М. Пожар та ін./ за ред. О.А. Криклій - Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011-152 с.
2. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: [навч. посібн.]/ Л.О. Примостка – К.: КНЕУ, 2006. - 280с.
3. Лисянська О.О. Деякі аспекти управління доходами та витратами банку/ О.О. Лисянська// Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України – 2011. № 22. – с. 99-104.
4. Аналіз банківської діяльності : [підручник]/ А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; за ред. А.М. Герасимовича – К.: КНЕУ, 2004.-599с.
5. Діяльність банків України: статистика НБУ [Електронний ресурс]: - Режим доступу: [http://www bank.qov. ua/](http://www.bank.gov.ua/)

доктор PhD, доцент Исахова А.С.
АО «Университет Нархоз», Алматы, Казахстан

ОСНОВНЫЕ ПРИНЦИПЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ИСЛАМСКОЙ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ

Запрет ставки процента. В исламской финансовой системе запрещается «риба» (излишек), под которой понимается любое неоправданное приращение капитала при займе или при осуществлении торговой сделки. Иными словами, любая заранее определенная ставка, зависящая от сроков и величины займа и не зависящая от успешности инвестиций, называется рибой и является запрещенной. Большинство исламских ученых относит к понятию риба не только высокий, ростовщический, но и любой ссудный процент. Такой запрет оправдывается представлениями о социальной справедливости, равенстве и правах собственности. Ислам поощряет получение прибыли, однако осуждает использование процента в целях получения прибыли, поскольку такая деятельность не приводит к созданию продукта и не может увеличить благосостояние общества. Социальная справедливость требует, чтобы заемщики и кредиторы получали вознаграждение или убытки на паритетных основах и чтобы процесс накопления и создания богатства в экономике отражал реальный вклад экономических агентов в экономическое развитие [1].

Разделение риска. Из-за запрета взимания процента, те, кто предлагает денежные средства в долг, становятся инвесторами, а не кредиторами. Собственник финансового капитала и предприниматель разделяют риски для того, чтобы разделить выгоды.

Деньги как «потенциальный» капитал. Деньги рассматриваются как «потенциальный» капитал, то есть они становятся реальным капиталом лишь тогда, когда вкладываются в производственную деятельность. Запрет спекулятивного поведения, «мейсир». В исламской финансовой системе накопление денег не одобряется, а также запрещается деятельность, характеризующаяся большой неопределенностью (например, азартные игры). В связи с существованием «мейсира» в исламской финансовой системе крайне затруднено распространение производных финансовых инструментов, операциям с которыми присущ значительный риск.

Ненарушаемость договоров. Ислам проповедует исполнение договорных обязательств как важнейшую обязанность сторон сделки. Такие требования направлены на снижение рисков, связанных с асимметрией информации и моральным

д.э.н. Воронов А.А., к.э.н. Муратова А.Р.
Кубанский государственный университет, Россия

ПОСТРОЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОЙ КРОСС-КУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ В СИСТЕМЕ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА

С уверенностью сказать, что общество достигло высшей точки своего развития, мы сможем лишь тогда, когда устоится всеобщая толерантность и терпимость друг к другу вне зависимости от различий между нами. Перспективным определением мультикультурной среды считаем определение, предложенное Гайсиной Л.Ф. «сосуществование и взаимодействие в конкретном социальном пространстве разнообразных, равноправных и равноценных культур, подразумевающее также и позитивное отношение личностей к этому разнообразию» [1].

Однако реалии сегодняшних кросс-культурных коммуникаций в различных сферах жизнедеятельности демонстрируют нам утопичность такого рода ожиданий и надежд. На уровне стратегии социальных взаимодействий выбор идет преимущественно между исключаяющей моделью национальной идентичности и мультикультурной моделью идентичности [2].

По мнению зарубежных исследователей – высокоразвитые капиталистические страны, являются плохими катализаторами культурного изменения, и особенно в либерально-демократических обществах, где они лишены монополии в сфере образования и культурной деятельности. Если они хотят претворить в жизнь настоящий мультикультурализм, то должны будут получить поддержку от более просвещенного и мультикультурного гражданского общества. Но ресурсы для этого часто оказываются чрезвычайно малы и несовершенны [3, с. 384].

Тем не менее, глобализационные процессы, происходящие в мире и усиливающиеся последние десятилетия, создают предпосылки для признания различий, множественности культурного и социального универсума, веротерпимости и диалога культур. Более того, исследователи выявили резервы наращивания позитивных выгод в процессе кросс-культурных взаимодействий,

впровадження заходів по «відживленню» економіки. В свою чергу, підприємці повинні мати бажання знаходити та усувати недоліки в роботі своїх підлеглих, шукаючи шляхи вирішення проблеми, запозичуючи досвід зарубіжних країн, що в результаті призведе до збільшення прибутку через підвищення продуктивності праці.

Література:

1. Закон України “ Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні ” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/4>
2. Закон України “Про зайнятість населення” від 05.07.2012 р. № 5067-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
3. Основні напрямки розвитку на 2013 і 2014 роки // Державна програма економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/goschansk/ua/publication/content/10566.htm>
4. Управління розвитком трудового потенціалу підприємства: монографія / В.М. Гриньова, М.М. Новікова, В.В. Самоленко, В.Л. Смолюк, С.М. Бріль.- Харків. – 2009. - 256с.
5. Ярошенко О.М. Проблеми та перспективи правового регулювання зайнятості та праці молоді / О.М. Ярошенко // Вісник Академії правових наук України. – 2004. - №4. – С. 205-213.

риском. Кроме того, ислам осуждает получение односторонних преимуществ более информированной стороной контракта [2]. В связи с этим налагается запрет на «гарар» – намеренный риск, выходящий за рамки неизбежной случайности. Вообще, под понятие «гарар» попадает любая спекулятивная операция.

Исламские банки являются важнейшим элементом исламской финансовой системы. В исламской модели банки выполняют те же функции, что и в традиционной, западной: обеспечивают работу национальной платежной системы и выступают в качестве финансовых посредников. Причем если в части проведения платежей исламский банк по принципам своей работы не отличается от традиционного банка, то в том, что касается функции финансового посредника, имеется фундаментальное расхождение.

Ключевой момент, в котором исламские банки отличаются от западных финансовых институтов, состоит в том, что они не используют в своей практике вознаграждение в виде процентного платежа. Однако, как было отмечено, ислам самого факта получения прибыли не осуждает, а запрет налагается лишь на получение фиксированной, не зависящей от результатов деятельности прибыли. То есть вознаграждение собственнику капитала не должно принимать форму выплаты заранее установленной суммы, гарантированной вне зависимости от доходности предприятия, как это происходит в случае взимания процента. Согласно нормам исламской этики праведно лишь то богатство, источником которого являются собственный труд и предпринимательские усилия его владельца, а также наследство или дар. Кроме того, прибыль является вознаграждением за риск, сопутствующий любому деловому предприятию [3].

Банк может получить доход, не взимая процента, если он сам является участником проекта. При этом банк должен полностью разделять с предприятием как прибыль, так и риски. Кроме того, банк может участвовать в торговле и извлекать прибыль из наценки между себестоимостью приобретения товара и ценой его реализации. В этом случае лишь реальные результаты деятельности, а не predetermined заранее ставка процента будут влиять на прибыль банка. По законам шариата запрещается финансировать торговые операции, связанные с определенными товарами: табаком, алкоголем, оружием, а также с распространением порнографии, развитием азартных игр и т.д. [4].

Таким образом, принципы работы исламских банков отнюдь не противоречат принципам работы рыночной экономики, и, отказываясь от взимания процента, работая на благотворительных началах они не стремятся. Стоит заметить, что в мировой практике существуют как отдельные финансовые организации, функционирующих на базе принципов исламской религиозной этики в рамках обычной

финансовой системы, так и целые страны, финансовые системы которых основываются на нормах и законах шариата. При этом каждый исламский финансовый институт обязательно имеет религиозных советников, составляющих шариатский наблюдательный совет. К функциям этого органа относятся сертификация допустимых финансовых инструментов, подсчет и уплата «заката», проверка банковских операций на предмет их соответствия шариату [5], а также разработка рекомендаций по распределению дохода и издержек между инвесторами и банком. Существуют также централизованные органы, контролирующие соответствие деятельности исламского банка нормам шариата [6].

Сундараджан и Эррико [7] в своей работе приводят основные отличия исламского банкинга от традиционной модели, которые представлены в табл. 1.

Таблица 1 Основные отличия исламских и традиционных банков

Характеристика	Исламский банк	Традиционный банк
Гарантированные выплаты по депозитам до востребования	Есть	Есть
Гарантированные выплаты по инвестиционным депозитам	Нет	Есть
Ставка процента по депозитам	Не определена, не гарантирована для инвестиционных депозитов	Определена и гарантирована
Механизм определения ставки процента по депозитам	Определяется прибыльностью банка, доходностью инвестиций	Не зависит от прибыльности банка
Участие вкладчиков в прибылях и убытках банка	Есть	Практически нет
Использование исламских финансовых продуктов	Есть	Практически не применимо
Право банка выносить решение о выдаче кредита в зависимости от обеспечения	При участии вкладчиков в прибыли и убытках исламского банка он чаще всего не имеет права дискриминировать клиентов в зависимости от имеющегося у них залога	Есть всегда

Литература

1. Исламская финансовая система: современное состояние и перспективы развития / П. Трунин, М. Каменских, М.

на підприємстві контролюються та виконуються безпосередніми носіями трудового потенціалу – працівниками. Саме тому дослідження та розроблення методів щодо визначення ефективності інвестування у трудовий потенціал підприємств дозволить оптимізувати процес прийняття доцільних управлінських рішень [5].

Одним з результируючих показників діяльності підприємства є середньорічний виробіток продукції на одного працівника, який є джерелом подальшого розвитку підприємства та який дозволяє виявити вклад персоналу підприємства у загальний результат його діяльності. Визначення ефективності функціонування має на увазі відношення результатів або ресурсів до витрат, які цей показник забезпечить.

Для вирішення проблем працевлаштування молоді необхідно вжити заходів щодо поліпшення діяльності державних органів у напрямках забезпечення зайнятості молоді, розробити та впровадити механізми фінансової та іншої підтримки підприємств, установ, організації, які створюють нові робочі місця. Більше уваги необхідно приділяти організації процесу працевлаштування молоді на рівні навчальних закладів, органів місцевого самоврядування. Яскравим прикладом вирішення проблеми зайнятості молоді є щорічне проведення «Ярмарки зайнятості» у ЛІБС УБС НБУ.

Отже, при проведенні молодіжної політики зайнятості державі, на нашу думку, слід враховувати такі елементи: 1) врахування прав та інтересів молодих громадян на ринку праці; 2) допомога при працевлаштуванні, підготовці та перекваліфікації молодих кадрів; 3) залучення молоді до підприємницької діяльності; 4) вивчення міжнародного досвіду з питань молодіжної зайнятості; 5) стимулювання роботодавців до залучення на роботу молоді шляхом надання пільг та дотацій з боку держави [4].

Сучасна молодь є активною. Сучасна молодь позитивно сприймає зміни та першою на собі випробовує нововведення. Стрімкий науково-технічний прогрес призвів до значного збільшення кількості інформації довкола нас. І що не менш важливо – ця інформація стала доступною. Отримувати знання можна не виходячи з дому, лише використовуючи різноманітні Інтернет-ресурси [3].

Як видно з наведених вище даних, сучасний стан вітчизняного ринку праці характеризується достатньо негативними тенденціями. Тому, актуальним стає вивчення закордонного досвіду не лише боротьби з безробіттям, а й

Řízení lidských zdrojů

Занібор Я.І.

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ
РЕСУРСІВ

На сучасному етапі розвитку Україна потребує більше молодих спеціалістів. Саме молоді спеціалісти, завдяки своїй мобільності, комунікабельності, високому потенціалу, знанням і вмінням, є головною силою для побудови успішної економіки. Сучасна ситуація на ринку праці України є дуже складною для молоді. Через послаблення державного контролю за працевлаштуванням молоді, скорочення робочих місць, з'явилися нові проблеми щодо її працевлаштування, молодіжне безробіття стає все реальнішим для нашої країни.

Метою дослідження є аналіз проблеми ефективного використання трудових ресурсів на підприємстві. На сьогоднішній день на вітчизняному ринку праці існує надлишок пропозиції молодих кадрів. У зв'язку з проблемами працевлаштування молоді, як наслідок, відбувається зростання безробіття, зниження рівня життя, поширення тіньової зайнятості, деструктивних моделей поведінки, а також сприяють збільшенню рівня зовнішніх трудових міграцій, психологічним змінам, а саме втрати мотивації до праці, падіння престижності легальної зайнятості тощо.

У даний час трудовий потенціал є визначальним фактором ефективності господарювання і конкурентної переваги на ринку для підприємства. Однією з гострих і значущих проблем сталого соціально-економічного розвитку України є проблема відсутності належної мотивації трудового потенціалу до високоефективної праці. Показники трудового потенціалу підприємства характеризуються показниками кількісного складу підприємства, коефіцієнтом зростання кількісного складу, показниками ефективності використання робочого часу, показниками структури підприємства тощо. Ці показники мають безпосередній вплив на результати діяльності підприємств, оскільки всі процеси

Муфтяхетдинова. – М.: ИЭПП, 2009. – 88 с.: ил. – (Научные труды / Ин-т экономики переходного периода; № 122Р).

2. Журавлев А. (2003): Финансисты, читающие Коран, Русский журнал “Отечественные записки”, 2003, №5.
3. Бадов А. (2000): Деньги - дар Аллаха, Эксперт №4(217), 31 января 2000. 60. Банк ТуранАлем, <http://www.bta.kz>
4. Islamic Capital Market Fact Finding Report (2004), Report of the Islamic Capital Market Task Force of the International Organization of Securities Commissions, July 2004, <http://www.iosco.org>.
5. Pellegrini M., Grais W. (2006): “Corporate governance and Shariah compliance in institutions offering Islamic financial services”, World Bank, Policy Research working paper No. WPS4054. 41. Pervez I. A. (1990): “Islamic Banking”, Arab Law Quarterly, Vol. 5, No. 4, pp. 259–281.
6. Sundararajan V., Errico L. (2002): “Islamic Financial Institutions and Products in the Global Financial System: Key Issues in Risk Management and Challenges Ahead”, IMF Working Paper No. 02/192, November 1.

Студент 4 курса, Молдыбаева Мадина
АО «Университет Нархоз», Алматы, Казахстан
Руководитель: доктор PhD, доцент Исахова А.С.
АО «Университет Нархоз», Алматы, Казахстан

ОСОБЕННОСТИ ИСЛАМСКОГО БАНКИНГА В КАЗАХСТАНЕ

Исламский банкинг - это система, которая основана на высоких идеалах и нравственных ценностях Ислама и, вместе с этим, применяется в рамках современной системы. Чем более эффективна эта система, тем легче достигаются цели и задачи Исламской экономической системы [1].

Исламский банкинг в Казахстане находится на первоначальной стадии развития и пока представлен единственным финансовым институтом – AlHilal, 100% которого принадлежит правительству Абу-Даби (ОАЭ). Фактически можно говорить, что работа этого банка – лишь попытка проложить дорогу для других исламских банков в нашей стране. В обществе есть вопросы, что это такое. Одни считают, что исламское финансирование – это новое направление в экономике. Другие полагают, что это лишь маркетинговый трюк, новая оболочка для старых банковских схем. Третьи думают, что нет как такового исламского финансирования нет, есть новый этический подход.

Фактически же основное отличие исламского банка от классического заключается в том, что модель последнего построена на ростовщичестве. Финансовый директор исламского банка «AlHilal» Айдын Таиров комментирует отличия следующим образом: «Суть в том, что вы покупаете и продаете деньги. Причем добавленная стоимость достаточно ограничена – деньги делают деньги. Но в любой экономике должна быть добавленная стоимость, и она должна быть материализована. Исламский банк может заниматься торговлей, но не деньгами, а товаров либо активов. Можно купить и продать товар с наценкой. Но этот товар должен быть физическим, это не должны быть абстрактные деньги. Деньги являются мерилем стоимости. Второе – банк может участвовать в бизнесе вместе с клиентом и тогда он делит с ним риски и прибыль. Третий момент – банк может выступать в качестве инвестиционного фонда/доверительного управляющего – он может выступать в качестве инвестора от лица клиентов».

Действительно, государственный «AlHilal» выступает в качестве своеобразного атомохода, который должен пробивать дорогу для коммерческих

життя компанії, випуск аналітичних звітів, організація виступів топ-менеджерів на міжнародних форумах і дискусійних майданчиках, організація прес-супроводу діяльності компанії.

Таким чином, на всіх етапах організації процедур IPO важливою умовою є забезпечення транспарентності корпоративного управління і фінансового стану емітента.

Література

1. Каблов О. В. Перспективи первинного публічного розміщення акцій українських емітентів на альтернативній інвестиційній секції Лондонської фондової біржі / О. В. Каблов // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 11. - С. 231-234
2. Давиденко Н. М. Переваги залучення фінансових ресурсів аграрними корпораціями шляхом виходу на іноземні фондові біржі / Н. М. Давиденко // Облік і фінанси. - 2012. - № 3. - С. 96-101.

забезпечення прозорості корпорації, оскільки необхідно розкривати інформацію про структуру власності, рівень заробітної плати та винагород менеджменту, фінансовий стан тощо. Інформація, що оприлюднюється публічними корпораціями, стає доступною широкому колу осіб, серед яких можуть бути і конкуренти-фірми.

Розміщення українськими корпораціями цінних паперів на фондових біржах світу є бажаним, але далеко не для всіх доступним методом залучення інвестицій. Причиною цього є: їх низька конкурентоздатність на світовому ринку, недостатня якість корпоративного управління, відмінності у форматах подання інформації емітентом, жорсткіші умови лістингу за кордоном, несприятлива зовнішня оцінка всіх аспектів інвестиційного клімату нашої країни, включаючи захист бізнесу. Представництво українських корпорацій у лістингу іноземних бірж стимулює їх підвищувати стандарти своєї діяльності. З одного боку, це ускладнює процес інвестування, з іншого – сприяє формуванню нового типу суб'єктів господарювання.

Процедура IPO займає близько року і включає в себе чотири основних етапи:

попередній етап – забезпечення необхідних стандартів корпоративного управління, приведення фінансової звітності у відповідність до міжнародних стандартів; дотримання вимог з розкриття фінансової та іншої інформації;

підготовчий етап - формування проектної команди (менеджерів проекту), вибір партнерів: інвестиційного банкіра, фінансового, юридичного консультантів, аудитора, брокерів, андерайтера, консультанта з маркетингу для пошуку незалежних директорів та їх введення до складу ради директорів компанії. Результатом співпраці цих суб'єктів є визначення параметрів розміщення (обсягу, ціни акцій і справедливої вартості пакету загалом, майданчика, структури угоди, структури інвесторів), а також прийняття радою директорів рішення про випуск акцій;

основний етап - випуск проспекту емісії акцій як документу, у якому публічне акціонерне товариство, що здійснює IPO, зобов'язане розкрити інформацію про себе і свою діяльність, а також про умови розміщення акцій. Емісії акцій передують видання прес-релізу, завдяки якому відбувається ознайомлення засобів масової інформації з подією;

післяемісійний етап - робота з інвесторами, публікація регулярної звітності, підтримка корпоративного сайту (профілю інвестора), розкриття важливих фактів із

інститутів. Вероятно, правительство Абу-Даби готово нести убытки для продвижения долгосрочных целей. Открывшись в 2010 году, банк два года нес убытки. Конечно, можно назвать это инвестиционной деятельностью, но и сейчас доходы банка, скорее всего, не особо велики. По крайней мере существующий объем прибыли представляет интерес для ОАЭ. Скорее банк работает на формирование культуры исламского банкинга, так как его доля на рынке занимает менее одного процента. Конечно, это очень мало, и по недавним данным рейтингового агентства Standard&Poor's (S&P), можно сделать вывод, что пока исламский банкинг неконкурентоспособен в сравнении с классическими институтами. Так, закон не разрешает БВУ создавать специальные подразделения по исламскому финансированию, а значит, банки не могут сами разрабатывать исламские продукты; развитие же исламского финансирования в большей степени зависит от того, насколько банки будут способны предоставлять исламские продукты, конкурентные традиционным финансовым продуктам [2].

Есть и другие особенности. S&P отмечает, что банки могут исключать активы на исламских счетах из общего портфеля активов в случае неплатежеспособности и это может привести к значительной недокапитализации исламских банков в Казахстане и повысить неопределенность относительно прав кредиторов. Хотя экономист Олжас Худайбергенов отмечал изданию «Бизнес. Life», что именно этот аспект (возможность, благодаря своей специфике списывать убытки и риски, не осуществляя их накопление) делает экономику устойчивее, снижая риски банкротства. Вместе с тем с исламским банком очень трудно сотрудничать, поскольку благодаря тщательной оценке своих рисков он идет только в проекты, которые гарантируют прибыль. Финансовый директор исламского банка «AlHilal» Айдын Таиров возражает, утверждая, что продукты банка очень конкурентоспособны: «Наши услуги не дороже. Нужно лишь отметить, что у нас жестче требования, поскольку мы должны соответствовать не только обычным требованиям, но и шариату».

Другим важным моментом является то, что казахстанское законодательство и нормы шариата не всегда коррелируют друг другу. Скорее всего серьезных противоречий там нет, поскольку нормы шариата не очень сильно отличаются от международных норм регулирования. Так, исламский банкинг получил серьезное развитие в Англии. Хотя там, возможно, это обусловлено более гибким англосаксонским правом, которое базируется на прецедентах. Эксперт от Al Hilal отметил, что проблема не в том, что казахстанское законодательство чему-то противоречит, а в том, что само исламское финансирование очень сложное. «Оно построено на синтезе банковского, агентского, торгового и инвестиционного бизнеса. И когда пытаешься совместить все это в работе одной организации, то возникают некоторые трудности. Скажем, по гражданскому кодексу все это достаточно разные операции. И их синтез

приводит к конфликтам, которые связаны, например, в разнице трактовки этих понятий. Так, продукт мурабаха прописан в законодательстве как коммерческий кредит, но с другой стороны, принципы мурабахи – это торговля. Фактически следует говорить об обороте по реализации, и соответственно возникает НДС. Мне кажется, что необходимо гармонизировать налоговое законодательство для исламского и обычного банкинга. Классические финансовые институты по большинству операций освобождены от НДС, а в нашем случае это не так», – отмечает г-н Таиров.

Развитие исламского банка действительно очень перспективно. Как показали уже азиатский кризис 1998, а также недавний кризис 2008-09 гг., исламские банки понесли наименьшие потери, поскольку все их деньги подкреплены реальными активами. Пока вопросов больше, чем ответов. Интересно, конечно же, будет следить за развитием исламских банков в Великобритании, но и наши регуляторы должны относиться к новым институтам с достаточной долей осторожности [3].

Литература

1. Основы этических (исламских) финансов: учебное пособие / под редакцией Е.А. Байдаулет. – Павлодар: Типография Сытина, 2014. – 326с.
2. Проблемы исламского банкинга в Казахстане <https://kapital.kz/business/31397/problemny-islamskogo-bankinga-v-kazahstane.html>
3. Бертаева.К.Ж. Исламский банкинг: Учебное пособие – Алматы: ТОО "Таугуль-Принт", 2015. – 157с.

інвесторів щодо спрямування фінансових ресурсів на реалізацію певної стратегії розвитку емітента. На противагу банківському кредиту залучення коштів через IPO не призводить до зростання боргового тягара і зберігає незалежність компанії від конкретного фінансового інституту;

формування об'єктивної ринкової оцінки вартості корпорації та підвищення рівня її капіталізації, оскільки вартість публічного суб'єкта підприємництва, як правило, завжди вище вартості закритого приватного суб'єкта підприємництва;

покращення фінансового стану корпорації внаслідок забезпечення вищої ліквідності акцій компаній, збільшення власного капіталу за рахунок зростання акціонерного капіталу в результаті продажу акцій суб'єкта підприємництва, а також за рахунок додаткового капіталу внаслідок отримання емісійного доходу;

можливість залучення інвестицій в майбутньому на більш вигідних умовах, оскільки покращення співвідношення залучених ресурсів до власних збільшує фінансовий леверидж, тим самим дозволяє підприємству, за необхідності, залучати додатковий залучений капітал під нижчі відсотки;

зростання ефективності діяльності компанії унаслідок підвищення рівня корпоративного управління, прозорості та корпоративної культури. Отримання біржового лістингу забезпечує суспільне визнання та полегшує торгівельні операції з корпоративними акціями, сприяє підвищенню статусу та кредитного рейтингу компаній;

поліпшення репутації, іміджу корпорації, оскільки її високий публічний статус, котирування акцій на фондових ринках створює додаткові конкурентні переваги та сприяє зростанню числа партнерів і клієнтів. Більше того, біржа, на якій обертаються цінні папери корпорації, зацікавлена у збільшенні об'ємів торгів і здійснює додатковий активний маркетинг, який не завжди може собі дозволити емітент.

Недоліками IPO є:

наявність чисельних вимог і значні фінансові затрати, оскільки первинне публічне розміщення акцій вимагає значних витрат корпорації при підготовці та проведенні самої операції;

ризик втрати контролю над корпорацією, оскільки існують ризики недружного поглинання, блокування стратегічних рішень міноритарними акціонерами;

- найвищого рівня, виконують вимоги до емісії та виходу на біржу як для первинного публічного розміщення.

Сьогодні на міжнародному ринку капіталу виділилося кілька бірж, що домінують у економічному співтоваристві й характеризуються найвищою капіталізацією, значними обсягами торгів і найбільшою ліквідністю: Нью-Йоркська (NYSE Euronext), Лондонська (London Stock Exchange - LSE), Токійська (TSE) фондові біржі та американська електронна біржа NASDAQ. На них обертаються цінні папери й похідні фінансові продукти найвідоміших компаній, у тому числі депозитарні розписки та вторинні розміщення іноземних організацій. Більшість бірж створили або створюють альтернативні ринки: NYSE Euronext–Alternext, LSE–Alternative Investments Market (AIM), Північно - європейська OMX–First North, Гонконгівська фондова біржа – Growth Enterprise Market (GEM), Франкфуртська фондова біржа (Frankfurter Wertpapier Burse) – Open Market, Варшавська фондова біржа (Warsaw Stock Exchange) – New Connect. Головною метою цих альтернативних майданчиків є надання можливості залучати кошти невеликим компаніям та заробити інвесторам, які мають схильність до високого ризику [2, с. 99]. У силу найбільш сприятливого інвестиційного і бізнес-клімату більшість IPO проводиться в США та Великій Британії, які практикують вихід на ринок не тільки великих емітентів, а й малих і середніх компаній та орієнтуються на фондовий ринок як на основне джерело інвестицій. Проте серед двох глобальних лідерів біржових майданчиків Нью-Йорк зорієнтований більшою мірою на вторинне розміщення акцій. Натомість Лондон та Гонконг за обсягами залучених капіталів є лідерами щодо первинного розміщення капіталів.

Українські емітенти здійснюють розміщення цінних паперів на таких іноземних майданчиках, розташованих по мірі зменшення привабливості, Варшавська фондова біржа (WSE), Лондонська фондова біржа (LSE), Deutsche Börse (основний майданчик - Франкфуртська фондова біржа (FSE), NYSE-Euronext, NASDAQ OMX First North in Stockholm.

Переваги IPO в порівнянні з іншими формами залучення капіталу:

вихід компанії на міжнародний фондовий ринок, який є надійним джерелом довгострокових інвестицій. Завдяки емісії акцій корпорація залучає довгостроковий капітал в обмін на зобов'язання виплачувати дивіденди і враховувати очікування

Адамов А.А., Омарханұлы А.

*Жетысуский государственный университет им. И. Жансугурова,
Казахстан*

АВТОКӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫН БАНК ҚЫЗМЕТІ ҮШІН ТӘУЕЛСІЗ БАҒАЛАУ

Автокөлік құралдарын бағалауда анықталатын құн түрлері бағалау объектісі мен бағалау мақсаттарына тәуелді.

Бағалау қызметі – автокөлік құралдарына қатысты сараптамалық (эксперттік) қызметтің бір түрі. Бағалау қызметінің негізгі мақсаты жеке тұлғалар, заңды тұлға мен мемлекет арасында құқықтар қатынастар пайда болғанда, автокөлік құралдарын иелену, басқару және пайдаланумен байланысты, автокөлік құралдарының құнын анықтау болып табылады. Автокөлікті бағалау қызметі келесі негізгі бағытта жүзеге асырылады:

- мемлекетпен өз мүліктік мүддесін қорғау және экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін мемлекеттік реттеу (негізгі қорды қайта бағалау, жекешелендіру, мемлекеттік мүлікпен жасалатын мәмілелер және т.б. Автокөлік құралдары иелерінің азаматтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру енгізіледі);

- нәтижесі мемлекетпен мойындалатын қызмет (автомобильдерді кедендік шекарадан өткенде бағалау, салық салу мақсатында, автомобильді сыйға тарту және мұраға қалдырғанда және т.б.);

- жеке және заңды тұлғаларға көрсетілетін өз еркімен сараптамалық қызмет (автомобильдердісатқан және кепілдікке қалдырғанда бағалау, автомобильдерді өз еркімен сақтандыру және т.б.).

Автокөлік құралдарына қатысты бағалауда қызмет жасап тұратын нормативті, әдістемелік, ақпараттық, ұйымдық және оқу-әдістемелік қамтамасыз етуінің концептуалды және методологиялық негізінің жоқтығы белгілі бір деңгейде субъективтісіпатқа ие. Осының нәтижесінде бағалау бойынша қызмет сапасын қажетті деңгеймен қамтамасыз етілмейді және ол тұтынушылар құқығын қорғау заңының талаптарына сәйкес келмейді.

Осы кемшіліктерінің болуы автокөлік құралдарын бағалау бойынша қызмет нарығын ұйымдастыруға кедергі жасайды, қызметтің осы түріне тапсырыс беруші мен бағалаушы ара-қатынасының бұзылуына алып келеді, автокөлік

құралдарын бағалау бойынша жұмыстарды ұйымдастыруға, нәтижесіне кері әсер етеді және келесі негативті салдарға алып келеді [1].

-1- автокөлік құралдарын бағалау бойынша қызметтің төмен сапасының болуы салық пен бюджетке міндетті төлемдерді жинауда мемлекет ұтылады. Оның ұтылулары – автокөлік құралдарын қайта бағалағанда, олармен мәміле жасағанда, мемлекеттік баж салығын жинауда, автокөлік құралдарын сатып алу және эксплуатациямен байланысты салық пен басқа да міндетті төлемдерді жинауда салық салу базасын төмендеуі;

-2- ең маңызды мәселелердің бірі – автокөлік құралдарын бағалаудың ақпаратпен өте нашар қамтамасыз етілуі. Біздің мемлекетіміздегі эксперттердің қолданылатын ақпараттық мәліметтері шетелдік және жақын орналасқан Ресей мемлекетінің басылымдары, жинақтары, журналдары. Бағалау қызметін тежелуіне әсер ететін фактордың маңыздысы – көлік құралдарына қатысты бағалау қызметін есепке алыпжеке ақпараттық базасының жоқтығы;

-3- автокөлік құралдарын бағалау қызметін тежейтін тағы бір факторлардың бір – автокөлік құралдарын өндіруші-зауыттың жоқтығысоңғы 8-12 Қазақстан Республикасының автокөлік құралдары нарығы шетел өндірушілердің ұсталған автокөлік құралымен толып келді. Олардың 71% 1991-1996 жылдары шығарылған, сонымен қатар жол-көліктік оқиғаға түскен және ары қарай эксплуатациялауға жарамайтын автокөлік құралдары бар. Бұл автокөлік құралымен Қазақстан Республикасының кедендік территориясына кіргізілуі оларға қатысты ақпараттың шектеулігімен сипатталады. Осының барлығы автокөлік құралын шығындық әдіспен бағалау мүмкіндігінің жоқтығын көрсетеді;

-4- ұсталған автокөлік құралын бағалауда қажет болған жағдайда қосалқы бөлшектердің құнын есептеуде туындайтын қиындықтар. Әсіресе Еуропа мемлекеті өндірістің автомобилінің бөлшектерінің құнында үлкен айырмашылық болады, өйткені оларды да шетелден тапсырыс беріп алдырады;

-5- тәуелсіз эксперт және сақтандыру компаниясы берген жол-көліктік оқиға түскен немесе басқа да себептермен залал алған бірдей автокөлік құралының бағалау әр түрлі болуы. Оның себебі автожөндеу шеберханадағы жұмыстарға әр түрлі баға орнатуы, өйткені бүгінгі күні жөндеу жұмыстарының құрылымы біршама өзгерген. Сонымен қатар шеберханада жол-көліктік оқиғадан кейін немесе басқа да себептерден кейін ұсталған автокөлік құралдарын жөндеуде жаңа технологияларды, жаңа жұмыстарда жаңа құрал-жабдықтар мен материалдарды қолдана алу мүмкіндіктерінің жоқтығы;

-6- бағалау бойынша қызметті тұтынушыларға, олардың құқықтарының қорғалмағандығымен және сапасы бағалау салдарынан көп уақытты жоғалтумен

Ярошевська О. В.

кандидат економічних наук, доцент

Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна

ПЕРВИННЕ ПУБЛІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ ЯК МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Протягом десяти останніх років українські суб'єкти підприємництва активніше проводять підготовку до розміщення цінних паперів на міжнародних фондових ринках у формі IPO (Initial Public Offering - в перекладі з англ. «первинне розміщення акцій») – розміщення серед інвесторів акцій публічного акціонерного товариства, при якому пропозиція акцій адресована більш ніж 100 фізичним та/або юридичним особам, крім акціонерів товариства, і при цьому існуючі акціонери емітента не мають переважного права на придбання розміщуваних акцій. .

У класичному розумінні IPO - це первинне публічне розміщення акцій компаній, що вперше емітують свої акції і пропонують їх на ринку широкому загалу інвесторів [1, с. 233]. Утім у сучасній українській практиці поняття IPO включає в себе також інші види публічного розміщення, як-то: приватне розміщення - розміщення серед вузького кола заздалегідь відібраних інвесторів з отриманням лістингу (private offering - PO); публічний продаж чинним акціонерам великого пакету акцій (secondary public offering - SPO); розміщення компанією, що вже торгує акціями на біржі, додаткового випуску акцій на відкритому ринку – вторинне публічне розміщення (primary public offering - PPO); публічне розміщення емітентом напряму первинним інвесторам, оминаючи біржовий ринок (direct public offering - DPO).

Під терміном IPO може розумітися первинне розміщення та обіг різноманітних емісійних цінних паперів, що здійснюється приватними компаніями з метою перетворення їх на публічні. Деякі українські емітенти депозитарних розписок або компанії, що продають акції у процесі приватних розміщень, позиціонують продаж своїх цінних паперів як повноцінний процес IPO, оскільки, випускаючи ADR третього

invest.com/nashi-uslugi/korporativnoe-finansirovanie.html. – Дата доступа 31.10.2016

4. Euroline-Новости [Электронный ресурс]/ Мировой рейтинг инвестиционной привлекательности – 2015. – Режим доступа: <http://www.euroline.by/world/6949-opublikovan-mirovoy-reyting-investicionnoy-privlekatelnosti-2015-goda.html>. – Дата доступа: 01.11.2016
5. BDO INTERNATIONAL BUSINESS COMPASS [Электронный ресурс]/ BDO IBC Overall ranking. – Режим доступа: <http://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>. – Дата доступа: 01.11.2016

байланысты, елеулі мүліктік және моральдық залал тигізіледі. Тұтынушыларға бағалау бойынша қызмет сапасына кепілдеме бермейді, мұның себебі – бағалау бойынша есеп дайындауда туындайтын проблемалар, есеп нәтижесінің сотта, нотариатта және басқа да ұйымдарда дұрыс деп танудағы проблемалар.

Бағалау жұмыстарын жеңілдететін бірден-бір құрал бағалау кезінде қолданылатын әдістер болып табылады. Автокөлік құралдарын бағалаудың негізгі үш әдісі бар: шығындық әдіс, салыстырмалы әдіс, табыс әдісі.

Шығын әдісі – шет мемлекеттерде, әсіресе өзінің автомобиль өндірісі дамыған елдерде кеңінен қолданыс тапқан. Оның негізі - автомобильді өндіруге кеткен үлестік шығындарды есептеу, оның бағалау құнын анықтау.

Әдетте шығындық әдісті жол-көліктік апттан кейін материалдық залалды және автомобильді эксплуатациялауда оның конструкциясына өзгерістер енгізілумен байланысты құн түрлерін бағалауда қолданады және сәйкес калькуляцияны құру арқылы жүргізеді. Тәжірибеде автокөлік құралдарына келтірілген жол-көліктік оқиғадан кейін материалдық залалын бағалау жиі кездеседі, оның себебі соңғы жылдары Қазақстан территориясына кіргізілген шетел өндірісінің автомобильдері елдің автомобильдік кешенін толтырды.

Мұнда туындайтын негізгі мәселе — жол-көлік оқиғадан кейін автомобильдік техниканы жөндеу саласында жұмыс істейтін орталықтардың, яғни тәжірибелі автожөндеу базасының жоқтығы.

Автокөлік құралын мемлекеттік тіркеу жол қозғалысы туралы Конвенцияда бекітілген жүктемеге сәйкес жүргізіледі. Бағалаудың әр түрлі мақсатына арналған автокөлік құралына басқа да жүктемелер қолданылуы мүмкін, егер оның қолданылуы сәйкес нормативті-құқықтық актілерде көрсетілсе. Қазақстан Республикасының Кеден кодексімен бекітілген, Қазақстан Республикасының кедендік шекарасынан өтетін тауарлардың жүктемесі кедендік органдармен сыртқы экономикалық қызметте тауар номенклатурасына сәйкес жүргізіледі.

Көлік құралдарын және оның агрегаттарын толық жөндеуден өткізу оның жұмыс қабілеттілік жағдайын және ресурстарын толық қамтамасыз етуге арналған. Ол жөндеу объектісінің толық бөлшектенуін, дефектацияны, қосалқы бөлшектерін қалпына келтіру немесе ауыстыру, жинау, реттеу, бақылауды ескеретін жеке әдістермен жүргізіледі. Автобустар мен жеңіл автомобильдер толық жөндеуден өткізуге, оның жанағын толық жөндеуден өткізу керек болған жағдайда, жіберіледі. Ал жүк автомобильдері рама, кабина және бір үйлесімдегі үштен артық агрегаттарын толық жөндеуден өткізу (ауыстыру) керек болған жағдайда бағытталады [2].

Салыстырмалы әдіс — автокөліктің тауар нарығындағы осы уақытта қалыптасқан автомобильдің құнын сату және сатып алу бағаларын өзара салыстыру

арқылы анықтау әдісі. Бұл әдісті Қазақстанда қолданудағы негізгі мәселе — ақпараттық базаның нашар дамығандығы. Егер автомобиль құнын салыстырмалы әдіспен бағалағанда, автокөлік құралдарын бағалаумен айналысатын жеке компанияда автомобильдің маркасы, шығарылған жылы және орналасу орны бойынша жинақталған ақпарат болуы қажет.

Табыс әдісі көмегімен автокөлік құралдарын қолданғанда, болашақтағы табыстың жиынтығы ретінде, бағалау объектісінің ағымдағы құны анықталады. Бұл әдіс біздің тәжірибеде сирек қолданылады.

Автокөлік құралдарын бағалау қызметі нарығының даму көптеген факторлардың әсерінен қалыптасады. Автокөлік құралдарын бағалау бойынша жұмыстарды жүргізу немесе қызмет көрсету нарығын кеңейтуге жағымды әсер ететін факторларға мыналар жатады:

автокөлік құралының стандартты кнструктивті қиыстырылуы;

автокөлік құралдарын міндетті мемлекеттік тіркеу, бұл процесс оның құнын бағалау кезінде көлікті нақты теңестіру үшін қажет;

автокөлік құралдарын эксплуатациялау процесінде апаттылықтың жоғары деңгейі, яғни жол-көліктік апаттан пайда болған материалдық залалды бағалауда көп мөлшерде жұмысты қажет етеді;

автокөлік құралдарына салық салу ережелеріне байланысты құқықтық — нормативтік актілерді бекітуді қажет етеді.

Автокөлік құралдарын бағалауды жүргізуге кері әсер ететін факторларға:

бөлшектер деңгейінің конструктивті қиындылығы және бөлшекті унификацияның төмен деңгейі. Қазіргі автокөліктің бір моделінің немесе маркасының қосалқы бөлшектерінің саны 10 мыңға жуық. Ал эксплуатацияда 30 мың әр түрлі маркалы және модельді автокөлік бар, олардың қосалқы бөлшектерінің жиынтық саны — жүздеген миллион, және олар өзара ауыстырылмайды. Осының барлығы жөндеу және материалдық құнын бағалауда ақпараттық қамтамасыз етуде қиындықтар туғызады;

автокөлік құралын бағалауда оның эксплуатациялық сенімділігін ескерудің қажеттігі, ол оның құнын анықтайды. Бағалауда міндетті түрде сенімділіктің келесі құраушылары, тоқтаусыздық және шыдам мерзімі (ұзақ қызмет көрсетушілігі) ескеріледі;

автокөлік құралы жоғары қауіпті объект болып табылады, сондықтан оның бағасы конструктивті қауіпсіздік жағдайын көрсету қажет, ал егер оның деңгейі төмен болса, автокөлік иесінің шығындары бағалау объектісінің шығындары бағалау объектісінің құнынан асып түсуі мүмкін [3].

исходя из рейтинга инвестиционной привлекательности на 2016 год, составленного Гамбургским институтом мировой экономики в сотрудничестве с аудиторской компанией BDO, Республика Беларусь занимает 89 позицию, с индексом 49,63. Годом ранее РБ находилась в данном рейтинге на 85 месте, с индексом 50,92. В 2014 году позиция нашей страны составляла 115 место [4]. Всего в рейтинге BDO International Business Compass представлены 174 страны. Данные показатели отражают повышение инвестиционной привлекательности РБ. Индекс составляется исходя не только из экономического положения страны, также учитываются социальные, политические и иные аспекты.

Таким образом, в Беларуси создан механизм привлечения прямых иностранных инвестиций через депозитарные расписки. Сам процесс внедрения таких расписок достаточно сложен, а также требует значительных вложений, которыми располагают преимущественно лишь крупные предприятия. Пока, первоочередной задачей в стране является создание определённых экономических условий, связанных с «прозрачной» приватизацией. Республика Беларусь делает заметные шаги, к привлечению иностранного капитала, что в будущем должно отразиться на улучшении положения страны на международной арене.

Литература:

1. СОВЕТ МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ [Электронный ресурс]/ Об утверждении Программы деятельности Правительства Республики Беларусь на 2015 год. — Режим доступа: <http://www.government.by/ru/solutions/2231>. — Дата доступа: 19.10.2016
2. Kodeksy-by [Электронный ресурс]/ Указ Президент РБ №84 от 03.03.2016 «О вопросах эмиссии и обращения акций с использованием иностранных депозитарных расписок». — Режим доступа: http://kodeksy-by.com/norm_akt/source-Президент%20РБ/type-Указ/84-03.03.2016.htm. — Дата доступа: 31.10.2016
3. ENTERINVEST [Электронный ресурс]/ Корпоративное финансирование. — Режим доступа: <http://www.enter->

при совершении до погашения иностранных депозитарных расписок операций с акциями, размещенными (проданными) с использованием иностранных депозитарных расписок, включая доходы от реализации акций;

при погашении иностранных депозитарных расписок в результате их обмена на акции [2].

Можно отметить множество положительных сторон использования иностранных депозитарных расписок:

- для инвестора: отсутствие курсовых рисков, размещение происходит на привычных для инвестора площадках и др.;

- для эмитента: доступ к источникам недорогих ресурсов, привлечение крупных зарубежных инвесторов.

Несмотря на плюсы, необходимо отметить самый главный недостаток, существующий в настоящее время: белорусские активы не слишком привлекательны для иностранных инвесторов. Данная неопределенность вызывает недоверие к состоятельности того инструмента.

Использование иностранных инвестиций является объективной необходимостью для государства, обусловленной участием экономики страны в международном разделении труда и переливом капитала в высокодоходные отрасли предпринимательства.

В настоящее время можно отметить, что наиболее надежный и стабильный инструмент привлечения иностранного капитала в страну – прямые иностранные инвестиции (ПИИ)[3]. Все страны мира заинтересованы в привлечении ПИИ, так как ПИИ являются наиболее удобной и надежной формой привлечения инвестиций. Данная форма является более стабильной, чем внедрение депозитарных расписок, так как при малейших колебаниях экономики будет наблюдаться перепродажа ценных бумаг, а следом начнут поступать требования по возвращению средств, что в свою очередь лишь ухудшит ситуацию в стране.

ПИИ имеют ряд положительных сторон: способствуют передаче технологий, ноу-хау, позволяют обновить производственную базу.

Именно странам с переходной экономикой важно привлечение иностранных инвестиций, так как без них достаточно сложно совершить рыночную реструктуризацию, а также «выйти» на международную арену. Лишь с хорошим инвестиционным климатом в стране возможен данный переход. Так,

Автокөлік құралдары ерекшеліктеріне байланысты бағалау қызметінің жеке пәндік саласымен бөлінеді, яғни қажетті құқықтық, нормативтік, әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз етілуі, сонымен қатар бағалау бойынша эксперттерді дайындауды ұйымдастыру қажет. Мұндай эксперттерге автокөлік құралын бағалау бойынша төмендегідей қатал талаптар қойылуы керек. Эксперт – бағалаушы:

автокөлік құралын бағалау саласында туындайтын сұрақтарға қажетті ҚР заңдарын, қаулылар мен жарлықтарды, бұйрықтарды және т.б. нормативтік құқықтық-актілерді;

автокөлік құралдары түрлерін және олардың жіктелуін, бағалау мақсаттары мен әдістемелік қағидаларын, автокөлік құралдары құнын анықтауда қолданылатын негізгі әдістер мен басқа методикалық тәсілдерді;

автокөлік құралдарының конструкциясын, оның құны мен техникалық-экономикалық көрсеткіштеріне әсер ететін әр түрлі факторларды;

отандық және шетелдік автокөлік құралдарын бағалау әдістемелерін, басқа бағалаушылардың отандық және шетелдік жұмыс тәжірибесін білу қажет.

Белгілі дайындықтан өткеннен кейін бұл бағалаушыларға автокөлік құралдарын бағалау бойынша куәлік берілуі қажет.

Литература:

1. Андрианов Ю.В. «Как оценить и возместить ущерб от дорожно-транспортного происшествия» Москва: Дело, 2010 г.
2. «Қазақша-орысша терминологиялық сөздік. Көлік және қатынас жолдары» Алматы: Рауан, 2011 ж.
3. Танбаев Ж.Д., Кузнецов О.Г. «Теория и практика оценки транспортных средств» Алматы: Аркаим, 2011 г.

Адамов А.А., Жайлаубаева Н.

*Жетысуский государственный университет им. И. Жансугурова,
Казахстан*

ҚОЗҒАЛМАЙТЫН МҮЛІК ОБЪЕКТІЛЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТЕУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Қазіргі кезде тәжірибеде қолданылатын жылжымайтын мүлікті бағалаудың барлық әдістері жылжымайтын мүліктің нақты құн қалыптастырушы көрсеткіштерден тұрмайды деп есептеуге негіз бар. Жылжымайтын мүліктің нарықтық құнын табыс әдісімен анықтағанда, оны капитализациялау үшін жылжымайтын мүліктің таза табыс көрсеткіштерін қолданады, ал бұл өзінің мәні бойынша жылжымайтын мүліктің өзінің бағалауы емес жұмыстың жеткен нәтижелілігінің және басқарудың кәсібилігінің бағалауы болып табылады. Қазіргі күнде көптеген жағдайларда бұл нәтижелер қанағаттандырылмаған болады, бұл бағаланатын жылжымайтын мүліктің нақты нарықтық құнын дұрыс емес төмендетеді.

Шығын әдісін қолдану кезінде жылжымайтын мүліктің бухгалтерлік (баланстық) құнын бағалайды. Ол оның өндірістік мүмкіндіктерін жүзеге асыру үшін шамадан тыс, орташа немесе жеткіліксіз болуы мүмкін. Мұндай тәжірибе жүзінде жылжымайтын мүліктің кәсіпкерлік идеясы мен жылжымайтын мүлік миссиясының әлеуметтік тағайындалуына мән берілмейді. Басқаша айтқанда, шығын әдісінде жылжымайтын мүліктің материалды капиталын бірнеше рет алуы мүмкін материалды емес капитал ескерілмейді. Шығын әдісінде әртүрлі уақыттағы капиталды шығындардың көпжылдық есебінде отандық экономиканың жоғары инфляция барысында уақытылы және сапалы қайта бағалау жүйесінің болмауы жылжымайтын мүліктің баланстық құнының шынайы емес мәндеріне әкеледі [1,38-4166.].

Табыс және шығын әдістерінің аталған кемшіліктері принципіалды болып табылады және оларды тәжірибелік қолданудың аумағын елеулі шектейді. Мүліктің табыстылық пен пайдалылықтың фактілік көрсеткіштері, сонымен қатар мүліктің баланстық құны жылжымайтын мүліктің нарықтық құнына

определить реальную рыночную стоимость отечественных предприятий. 18 февраля 2015 года Постановлением Совета министров №110 была утверждена программа деятельности Правительства РБ на 2015 год. Целью данной программы являлось формирование конкурентоспособного, стабильного и информационно-прозрачного финансового рынка, который будет способствовать удовлетворению потребности экономики в инвестиционных ресурсах. Одним из механизмов реализации данной цели было создание правовых условий для размещения акций белорусских организаций на международных фондовых биржах с использованием иностранных депозитарных расписок [1].

В соответствии с Указом № 84 ” иностранная депозитарная расписка является ценной бумагой, удостоверяющей право собственности или иное вещное право на определенное количество акций открытого акционерного общества – резидента Республики Беларусь, эмитированной эмитентом иностранных депозитарных расписок в соответствии с законодательством иностранного государства, погашение которой осуществляется путем обмена на определенное количество акций эмитента акций, право собственности или иное вещное право на которые удостоверяется иностранной депозитарной распиской, и (или) выплаты денежных средств, полученных от продажи таких акций, и (или) иными способами, предусмотренными условиями эмиссии иностранных депозитарных расписок“ [2].

Иностранные депозитарные расписки являются довольно действенным инструментом привлечения инвестиций, но важно отметить, что расписки не являются гарантом притока инвестиций. В нашей стране это первые реальные попытки выхода на международный рынок ценных бумаг. В настоящее время сложно оценить привлекательность отечественных предприятий за рубежом, но необходимо отметить, что с появлением депозитарных расписок данная возможность появится. Также указом определены стимулы, способствующие привлечению вложений. К таким стимулам следует отнести налоговые льготы: до 1 января 2020 года не подлежат налогообложению доходы (прибыль), полученные:

в виде дивидендов по акциям, размещенным (проданным) с использованием иностранных депозитарных расписок, до погашения этих расписок;

Аврамчук А.Ю., к.э.н, доцент Давыдова Н.Л.

Полесский государственный университет, Беларусь

НОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ В ПРИВЛЕЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО КАПИТАЛА

Существующий в каждой стране финансовый рынок, а в частности также рынок ценных бумаг, призван обеспечить выполнение ряда значимых функций для экономики страны. Одной из ключевых задач рынка ценных бумаг в любой стране является обеспечение действенного механизма перераспределения финансовых ресурсов между участниками воспроизводственных отношений. Республика Беларусь (далее – РБ) является страной с достаточно развитой инфраструктурой рынка ценных бумаг: в стране работает фондовая биржа, функционирует двухуровневая депозитарная система, а также насчитывается около 60 профессиональных участников рынка ценных бумаг. Рынок ценных бумаг не играет достаточной роли в привлечении капиталов, осуществлении функций его перераспределения, таким образом, не составляет альтернативы традиционному рынку банковских кредитов. Можно отметить, что достаточно налаженная работа рынка ценных бумаг позволит избавиться от ряда проблем, существующих в стране.

В настоящее время сложилось множество обстоятельств, требующих применения новых инструментов привлечения капитала. Привлечение иностранного капитала является одной из альтернатив государственной поддержки, что считается крайне необходимым в настоящее время. В РБ 3 марта 2016 года вышел Указ №84 «О вопросах эмиссии и обращения акций с использованием иностранных депозитарных расписок». Данное решение представляет один из инструментов привлечения иностранного капитала.

Проект готовился давно, но был принят лишь в 2016 году. В ноябре 2012 года проект о депозитарных расписках вносился на рассмотрение главы государства, но так и не был принят. Причинами послужили существующие проблемы в стране, связанные с приватизацией государственного имущества. Также сдерживающим моментом был переход предприятий к международным стандартам ведения финансовой отчетности, что в свою очередь позволило бы

пропорционалды емес және бұл объектілердің құн қалыптастырушы көрсеткіштері ретінде қолданылмауы керек.

Жылжымайтын мүліктің нарықтық құнын бағалауда салыстырмалы сатуларды талдау әдісінің де кемшіліктері бар. Әсіресе, егер сатып алу келісімшарттарында мемлекет, саясат, идеология және қауым араласатын болса. Мұндай жағдайларда келісімшарттардың демпингтік бағаларының қалыптасуы орын алады. Салыстырмалы сатуларды талдау әдісінің мүмкін қауіптілігі – аналог ретінде жасалынған мәмілелердің бұрмаланған шартты бағалары қолдануы мүмкіндігінде.

Жоғарыда қарастырылған әдістердің барлығын бір жағдай біріктіреді. Бұл әдістерді әзірлеушілер жылжымайтын мүлік объектісінің сәйкес нарықтық құнын қандай қалыптастырушы қасиеттер оны тауар қылатынына терең ойланған жоқ.

Бастапқы жүргізілген талдау жылжымайтын мүлік объектілері үшін кемінде екі негізгі құн қалыптастырушы факторлардың бар болуын көрсетеді:

Бағалау мақсаты үшін стандартты (төлқұжаттық) көрсеткіштері болып оның табыстылығы мен пайдалылығы болып табылатын заңды бекітілген, құжаттық рәсімделген, жылжымайтын мүліктің номиналды нормаланған өнімділігі;

Жылжымайтын мүлік орналасқан жер телімінің мөлшері, орналасу жері, сапасы және жасалынған жақсартулар[2,43-44бб.].

Осылайша, жылжымайтын мүліктің нарықтық құнын анықтағанда нормативтік табыстың немесе нормативтік пайданың көрсеткіштерін қолдану ең тиімді. Яғни қазіргі кезде көп қолданылатын фактілік көрсеткіштер бойынша табыс әдісінің орнына жылжымайтын мүліктің дұрыс нарықтық құнын бағалау үшін жылжымайтын мүліктің таза табысын немесе баланстық пайда нормалары негізінде нормативті-табыстық әдісті пайдалану керек. Мұндай жағдайда бағалаудың басқа әдістерін қолдану қажеттілігі туындамайды.

Жылжымайтын мүлікті ол орналасқан жер телімінің жақсарту заты ретінде қарастыруға болады. Және керісінше, жер телімі н жылжымайтын мүлікті жақсарту құралы ретінде қарастыруға болады.

Болашақта қозғалатын және қозғалмайтын мүліктің әр түрлерінің, жеке айтқанда тұрғын үй, өндірістік мүлік, жер телімдерінің нарықтық құнын бағалаудың әдістерін унификациялау мүмкіндігі туындайды.

Унификация мәні – жылжымайтын мүліктің әрбір түрі үшін арнайы ғылыми негізделген құн қалыптастырушы көрсеткіш таңдалынып, есептелінеді де, кейін мультипликациялауға түседі. Мысалы, тұрғын үй меншігі үшін құн қалыптастырушы көрсеткіш ретінде орналасу жері, құрылыс сапасы, ішкі жақсартулар және тұрғын үйдің элиталық деңгейі сияқты негізгі құн қалыптастырушы факторларды ескеретін пәтердің толық өзіндік құны немесе сәйкес құрылыстың құны алынуы мүмкін. Бұл көрсеткіштен басқа қарастырылған мақсаттар үшін тұрғын үй меншігін техникалық түгендеу бюросында сұранылатын тұрғын үйдің түгендеу құны да алынуы мүмкін. Коммерциялық жылжымайтын мүлік объектілері үшін мұндай көрсеткіш ретінде таза табыс бойынша нормативті табыстылық немесе балансты пайда бойынша потенциалды пайдалылық, сонымен қатар жылжымайтын мүліктің экономикалық потенциалы қолданылуы мүмкін. Жер меншігі үшін бұл көрсеткіш ретінде жер телімдерінің нормативті немесе кадастрлық құны немесе сәйкес жер салығының мөлшерлемесі болуы мүмкін.

Құн қалыптастырушы көрсеткіштер уақыт бойынша тұрақты болуы қажет және бұл қасиете жылжымайтын мүліктің нормативті өнімділігіне толығымен тән. Жылжымайтын мүліктің нақты табыстары мен қаржылық нәтижелері көбінесе тұрақсыз болады.

Жылжымайтын мүліктің құны мен жылжымайтын мүліктің табыстылығы жиі бір-біріне сәйкес келмейді. Жылжымайтын мүліктің жоғары табыстыры мен пайдасы шағын жылжымайтын мүлік пен жер телімі нде қамтамасыз етіле алады және керісінше, үлкен жер территориясы мен мүлік аз ғана табысты туғыза алады. Соңғы жағдайда жылжымайтын мүліктің құнын бағалау міндетін шешуге қиынырақ.

Мұндай көрсеткіштер таңдалып, есептелінгеннен немесе сырттан алынғаннан кейін, әрбір нақты жылжымайтын мүлік объектісі үшін ғылыми негізделген белгілі бір дәрежеде типтелген прецедентті (немесе прецедентті болмаған жағдайда болжаулы) мультипликатордың мәні есептеліп, орнатылады. Болжаулы мультипликатордың мәні сараптамалық бағалау әдістерімен, эвристикалық және басқа әдістермен алынуы мүмкін [3,30-33бб.].

Жоғарыда көрсетілген тұрғын үй немесе жылжымайтын мүліктің мультипликаторы бойынша M. Fortin, J. Hill, J. Huang пікірлері келесідей: «Мультипликатор бағаланатын мүліктің құн қалыптастырушы сипаттамаларын

практика, значна частина інвестиційних проектів обходиться в підсумку набагато дорожче спочатку запланованого.

В умовах посилення конкуренції за прямі іноземні інвестиції у світі значно важливим стає застосування стимулюючих заходів для залучення ПІІ в економіку країни-реципієнта. [4] Спеціальні заходи податкового, фінансового та організаційного характеру покликані поліпшити загальний інвестиційний клімат в країні, посилити інвестиційну привабливість як національної економіки в цілому, так і її окремих галузей і регіонів.

Також вплив ПІІ на розвиток країн-реципієнтів, показав не лише позитивні ефекти, але й негативні екстерналії від залучення інвестицій у економіку країни. Проте для країн, що розвиваються вигод від надходжень ПІІ значно більше, ніж втрат. Українська економіка, перебуваючи у доволі депресивному стані, зараз потребує додаткового капіталу у вигляді притоку іноземних інвестицій аби стабілізувати і збалансувати вітчизняне виробництво.

Отже, реформування економічної системи та подальша інтеграція у Європейський економічний простір вимагає від України впровадження ефективної інвестиційної політики. Дефіцит капіталу в країні, потреба в науково-технічному прогресі та розвитку інституцій – все це з одного боку можливо вирішити, залучивши ПІІ, а з іншого боку – дані проблеми знижують інвестиційну привабливість країни. Тому слід вирішити дану дилему, розробивши загальнодержавну стратегію стимулювання ПІІ, яка б спрямовала надходження у ті сфери економіки, які потребують модернізації і мають значну віддачу від інвестицій.

Література:

1. Erdal Demirhan, Mahmut Masc. Determinants of FDI flows to developing countries: a cross-sectional analysis/ Erdal Demirhan, Mahmut Masc.// PragueEconomic Papers, 4, -2008. – P. 356-369.
2. World investment report 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://unctad.org/en/Docs/wir1998overview_en.pdf
3. Лук'яненко І.Г., Краснікова Л. І. Економетрика: Підручник. –К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – 494 с.
4. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України в умовах інтеграції у міжнародне співтовариство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [:http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4325/1/Chuckalo.pdf](http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4325/1/Chuckalo.pdf)

Variable	Correlations (Spreadsheet2) Marked correlations are significant at $p < ,05000$ N=30 (Casewise deletion of missing data)							
	(FDI)/GDP_R	(R_EX+R_IM)/GDP_R	EX_R	CT_RATE	CPI_T	REER	AW_NBU	Log (income)
(FDI)/GDP_R	1,000000	-0,117384	0,576543	-0,219332	0,413528	-0,520453	0,642675	0,018340
(R_EX+R_IM)/GDP_R	-0,117384	1,000000	-0,252589	0,096337	-0,094425	0,472553	-0,297627	0,015275
CT_RATE	-0,219332	0,096337	-0,631688	1,000000	-0,710995	0,673464	-0,190397	-0,818229
EX_R	0,576543	-0,252589	1,000000	-0,631688	0,959302	-0,794087	0,758075	0,538247
CPI_T	0,413528	-0,094425	0,959302	-0,710995	1,000000	-0,730103	0,613463	0,690051
REER	-0,520453	0,472553	-0,794087	0,673464	-0,730103	1,000000	-0,490077	-0,565610
AW_NBU	0,642675	-0,297627	0,758075	-0,190397	0,613463	-0,490077	1,000000	-0,033103
Log (income)	0,018340	0,015275	0,538247	-0,818229	0,690051	-0,565610	-0,033103	1,000000

Рис. 4. Кореляційна матриця

Враховуючи моделювання залежності обсягів надходження прямих іноземних інвестицій від впливу основних факторів, можна стверджувати, що залучення ПІІ в Україну можливе за впровадженням грамотної інвестиційної політики держави.

Головним прагненням інвестора є мінімізація ризиків та максимізація отриманого прибутку. Вивчення іноземного досвіду та стан інвестиційного клімату дозволяє запропонувати такий спектр для стимулювання залучення ПІІ:

Зниження темпів інфляції. Адже знецінення капіталу через галопуючу інфляцію, яка наявна в Україні, інвестиційний імідж погіршується;

Забезпечення стабільності банківської системи та формування довіри до неї у громадян та інвесторів;

Мобілізації вільних коштів підприємств і населення на інвестиційні потреби шляхом підвищення процентних ставок по депозитах і внесках;

Надання податкових пільг банкам, вітчизняним та іноземним інвесторам, які вкладають гроші у довгострокові інвестиції, з тим щоб повністю компенсувати їм збитки від уповільненого обороту капіталу порівняно з іншими напрямками їх діяльності;

Створення системи прийому іноземного капіталу, що включає широку і конкурентну мережу державних інститутів, комерційних банків і страхових компаній, які страхують іноземний капітал від політичних і комерційних ризиків;

Створення і розвиток системи інвестиційних агентств, які займаються підбором і замовленням актуальних для України інвестпроектів, пошуком зацікавлених у їх реалізації інвесторів і оперативному оформленні угод «під ключ»;

Розподілу ризику між різними учасниками проекту (інвесторами, державними і муніципальними інститутами, вищими керуючими, підрядними фірмами, банками, фірмами-сателітами і ін.);

Страхування ризику.

Резервування фінансових ресурсів для покриття непередбачених витрат. Ця форма захисту особливо важлива для кризових промислових фірм, оскільки, як показує

оның нарықтық құнының көрсеткіштеріне қайта есептеу коэффициенті болып табылады. Әрбір нақты бағаланатын объекті үшін орнатылған мультипликаторды мультипликаторға жататын көрсеткішті көбейткеннен жылжымайтын мүліктің нарықтық құнының номиналды мәнін алуға болады. Содан кейін алынған сандық мәнді оған физикалық, моральды және экономикалық тозуды ескеретін коэффициенттерді енгізу арқылы қарастырылатын объектінің нақты әділетті нарықтық құнына жақындатады. Аталған коэффициенттердің баламасы ретінде жер телімдерінде жылжымайтын мүлік объектісінің бар болуына қарай жер меншігінің объектілері үшін сапаның жақсарту немесе төмендету коэффициенттері болуы мүмкін. Жылжымайтын мүліктің табысы мен пайдасының әр түрлерінде нормативті мәндерінің мультипликаторы бір-біріне тура пропорционалды. Олардың негізінде жылжымайтын мүліктің құнын бағалағанда ең жиі қолданылатын табыс түрінің мультипликаторы жатыр.» [4].

Бағалаушы қауымдастығы объектінің нарықтық құнын бағалау әдістерінің қорытынды нәтижелерінің көптүрлілігін жоятын бағалау қызметінің стандарттарын әзірлеу қажет. Қазіргі стандарттардың келесі кемшіліктері бар:

бағалаушыға бағалау жұмыстарының қорытынды нәтижелерін өз бетінше манипуляциялау үшін кең кеңістік береді;

бағаланатын объектінің біркелкі орнатылған құнының дұрыстық деңгейі тиімді бақылау мүмкіндіктерін шектейді;

бағалаушы мен бағалауға тапсырыс беруші арасында әділетсіз келісім жасау мүмкіндіктері үшін жағдайларды жеңілдетеді.

Бағалау сапасын бақылау жүйесін жетілдіру және бағалау туралы есептерге сараптама жүргізуді ұйымдастыру мақсатында мыналарды ұсынамыз:

бағалау объектісінің ерекшеліктерін ескере отырып, бағалау туралы есептің мазмұнына және оны рәсімдеуге қойылатын бірыңғай талаптар тізімін құрастыру;

сараптама жүргізудің бірыңғай ретін, бағалау кезеңдерінің тізімін, құрылымын және тексеру элементтерін қалыптастыру;

сараптамалық қорытындының формасын және сараптама нәтижелері бойынша қорытындыларды қалыптандыру;

сараптамаларға қойылатын квалификациялық талаптарды қалыптастыру.

Біздің пікіріміз бойынша жоғарыда аталған элементтерді міндетті нормативті талаптар деңгейінде қалыптастыру қажет. Соған орай сараптамалық қызметтердің институтционалды құрылымын құру үшін мына талаптар маңызды деп ұсынамыз:

тапсырыс беруші мен сарапшының нақты атқаратын функцияларын анықтау;

бағалау нарығында кәсіпкерлік қызмет субъектілері бағалау туралы есептерге сараптама жүргізуге мүмкіндік бермеу;

сараптама нарығын монополизациялау мүмкіндігі жою;

уәкілетті орган немесе өзін өзі реттейтін ұйымдардың базасында жауапты сараптамалық органды қалыптастыру;

сараптамалық қорытындының шынайлығын қамтамасыз ету;

қорытынды шығарған сараптамалық органдардың жауапкершілігін қамтамасыз ету;

сарапшыларды аттестациялау және дайындау механизмін құру.

Бағалау қызметінің дамуы ғылыми және әдістемелік зерттеулерді жүргізуімен байланысты. Бағалау қызметі саласында ғылыми зерттеулерді жүргізудің ең алғаш шарттары келесі бағыттарды жетілдіру қажеттілігін қарастырдық:

акционерлік капиталдың құнын анықтау әдістерін дамыту;

кәсіпорын құнын басқару және бағалаудың арасындағы өзара байланыс;

қаржылық – несиелік институттардың құнын бағалау ерекшеліктері;

интеллектуалды меншік объектілерін бағалау;

жекешелендіру мақсатында бағалау ерекшеліктері;

жер телімдерінің ағымдағы бағаларын ескере отырып, қалпына келтіру құнын анықтау әдістемесін және жүйесін жетілдіру;

негізгі құралдар объектілерінің пайдалы қызмет ету мерзімін анықтаудың әдістемелік және нормативті базасын жетілдіру;

әртүрлі мүлік түрлері үшін барлық тозу түрлерін есептеу әдістемесін

анықтау;

бағалау мақсаттарында қолданылатын математикалық статистика әдістерін қолдану;

результати у таблиці ANOVA. У першому стовпчику обчислена сума квадратів, у другом - ступені вільності, а у третьому – середні значення квадратів.

Analysis of Variance; DV: (FDI)/GDP_R (Spreadsheet1)					
Effect	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	p-value
Regress.	0,500117	7	0,071445	9,162668	0,000027
Residual	0,171543	22	0,007797		
Total	0,671660				

Рис. 2. ANOVA

Проте будь-яку економетричну модель слід протестувати аби зрозуміти чи можна робити висновки з результатів.

Одним із припущенням класичного регресійного аналізу є припущення про незалежність випадкових величин. Якщо це припущення порушується ми маємо справу з автокореляцією. [3] Для визначення адекватності моделі був проведений тест на автокореляцію Дарбіна-Ватсона. Виходячи з теорії, якщо показник знаходиться в межах 1,8 до 2,2, то автокореляції немає або вона незначна. Як ми бачимо, наш тест виявив показник 1,85.

Durbin-Watson d (Spreadsheet2) and serial correlation of residuals			
	Durbin-Watson d	Serial Corr.	
Estimate	1,854418	0,063170	

Рис. 3. Тест на автокореляцію Дарбіна-Ватсона

На жаль, для моделі характерна проблема мультколінеарності. Це не є дивним, адже дані макроекономічні показники тісно пов’язані один з одним, на них впливають однакові фактори, такі як економічна криза 2008 року,наприклад. Також дані показники однаково чутливі до періоду у якому знаходиться економічна система: бум чи рецесія, тощо. На рис. 4 бачимо, що найбільше корелюють між собою обмінний курс та індекс споживчих цін, який характеризує рівень інфляції в країні.

обмінний курс, індекс споживчих цін. Проте пояснимо усі зв'язки виявлені у моделі у таблиці 1.

Таблиця 1

	p-value	Вид зв'язку	При зміні показника на 1 пункт ПП змінюється так:
(R_EX+R_IM)/GDP_R	0,001111<0,05	Прямий, значущий	Зрост. на 0,56%
CT_RATE	0,796917	Обернений, незначущий	Зменш. на 0,06%
EX_R	0,001330<0,05	Прямий, значущий	Зрост. на 3,13%
Log_income	0,536957	Прямий, незначущий	Зрост. на 0,19%
CPI_T	0,000759<0,05	Обернений, значущий	Зменш. на 2,99%
REER	0,293986	Обернений, незначущий	Зменш. на 0,29%
AW_NBU	0,645630	Прямий, незначущий	Зрост. на 0,13%

Джерело: складено автором

Відкритість ринку демонструє прямий і значущий зв'язок. Це свідчить, що для інвесторів, які вкладають гроші в Україну важлива можливість торгувати товарами не лише на теренах України, а й на міжнародному ринку. Обмінний курс також демонструє прямий і значущий зв'язок. У свою чергу це доводить те, що девальвація національної валюти стимулює експорт, адже вітчизняні товари стають значно дешевшими ніж були. Таким чином у виробників з'являється можливість продавати більше продукції закордон. На рис. 2 представлені

багалау об'єктів та їхніх табыстылығын талдау кезіндегі тәуекелді есептеу әдістерін жетілдіру;

табиғи апат жағдайларында болатын зақымдарды есептеу әдістерін дамыту;

табиғи ресурстарды бағалаудың негізгі әдістемелік қағидаларды зерттеу; жер телімін бағалауда сараптамалық жүйені құру және енгізу.

Аталып кеткен ғылыми зеттеулердің мақсаттары арнайы ғылыми зерттеулерді жүргізуді талап ететін барлық мәселелерді шешпейді, дегенмен де, аталған проблемаларды шешудің алғы шарттары болып табылады. Бағалау қызметін дамытудың ғылыми - әдістемелік мәселелерін шешу үшін ғылыми ұйымдардың қызметкерлерін, бағалаушыларды және экономикалық ведомство мамандарын жұмыстарын біріктіру мақсаты болып табылады. Құнды бағалау процесі көптеген ақпараттардың талдауымен байланысты.

Литература:

1. Жақсылықов Т.Н. Шығындық әдіспен бағалау ерекшеліктері // Қаржы-қаражат. – 2012. - №3. – 26-28 бб.
2. Сағатов А.С. Жылжымайтын мүлікті бағалаудағы әдіс-тәсілдердің функционалдық бағыттары// Аль-Пари. -2014. - №4. – 43-44 бб.
3. Сакенов Т.С. Бағалау қызметін реттеуде кездесетін проблемалар және оны шешу жолдары // Қазақстан Жоғары мектебі. -2011. - №4. – 30-33 бб.
4. M. Fortin, J. Hill, J. Huang. Superstition in the housing market // Economic Inquiry. - 2014. -№2. - p. 543–549. Электрондық ресурс.- <http://onlinelibrary.wiley.com/>

Zahraniční ekonomické aktivity

К.е.н. Козуб В.О., магістр Скриль М.В.

Харківський державний університет харчування та торгівлі, Україна

ОСОБЛИВОСТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ МІЖНАРОДНОГО
МАРКЕТИНГУ ПРИ ВИХОДІ КОМПАНІЙ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ

Для успішного виходу і функціонування компанії на новому зовнішньому ринку вона повинна дотримуватися основних принципів стратегічного маркетингового підходу, який передбачає формування довгострокових планів діяльності компанії на новому зовнішньому ринку і маркетингової стратегії виходу на нього. При цьому міжнародний маркетинг спрямовує діяльність компанії на попереднє вивчення ринків країн, що можуть становити комерційний інтерес, вибір найбільш сприятливого регіону чи країни, визначення способу виходу на такий ринок, визначення комерційної пропозиції в розрізі товарів, послуг і цін, визначення політики збуту, комунікацій. При виході на зовнішній ринок компанії необхідно врахувати ряд факторів, до яких відносяться наступні (рис. 1) [1, с. 76-79].

Фактори	Вимоги до товару	якість і надійність, післяпродажне обслуговування, екологічна чистота, сертифікація), місткість ринку (насиченість, платоспроможність)
	Втручання держави	ліміти та ліцензування, ембарго, самообмеження поставок, пряма заборона або обмеження окремих видів діяльності
	Правове середовище	комерційно-договірне право, правові норми щодо захисту навколишнього середовища, порядок відкриття бізнесу, оподаткування і ціноутворення, трудове законодавство
	Монополізація ринку	антимонопольне законодавство
	Митні процедури	ввізне і вивізні мита, нетарифне регулювання ввезення товарів, валютний контроль при експорті, сертифікація
	Загальні зовнішні умови	географічні, історичні, політичні, економічні та культурні умови
	Конкурентні умови	співвідношення місцевих і міжнародних конкурентів, унікальні здібності конкурентів, транспортні витрати, кількість покупців, оптимальний розмір виробництва, однорідність покупців

Рис. 1. Фактори виходу компанії на зовнішній ринок

надходження ПІІ ми намагались змодельовати основні фактори, які впливають на надходження ПІІ в Україну.

Для оцінки впливу різних факторів на надходження ПІІ в Україну, ми побудували модель у програмі проведення статистичного аналізу Statistica 8. До початкового списку змінних увійшли наступні фактори: середньозважена ставка за інструментами НБУ; середня заробітна плата, грн; ставка податку на прибуток, %; індекс споживчих цін, % до 2001 року; обмінний курс, грн за дол; реальний ввп, млн грн; реальний експорт, млн грн; реальний імпорт, млн грн; реальний ефективний обмінний курс, індекс. Проте для покращення моделі деякі фактори були виключені. На рис. 1 зображена регресія нашої моделі. Де залежна змінна це частка ПІІ у реальному ВВП, а незалежними є наступні змінні:

(R_EX+R_IM)/GDP_R—відкритість ринку, яка обчислюється так: сумуємо реальний імпорт та експорт, і ділимо суму на реальний ВВП країни;

CT_RATE - ставка податку на прибуток, %;

EX_R - обмінний курс, грн за дол;

Log_income – прологорифмований наявний щомісячний дохід на душу населення;

CPI_T - індекс споживчих цін, % до 2001 року;

REER - реальний ефективний обмінний курс, індекс;

AW_NBU - середньозважена ставка за інструментами НБУ, %.

Кількість спостережень у моделі становить 30 періодів, а саме щоквартальні дані з 1 кварталу 2008 року по 2 квартал 2015 року включно.

Regression Summary for Dependent Variable: (FDI)/GDP_R (Spreadsheet1)						
R= .86290085 RI= .74459788 Adjusted RI= .66333357						
F(7,22)=9,1627 p<.00003 Std.Error of estimate: .08830						
N=30	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(22)	p-value
Intercept			-0,024520	1,316145	-0,01863	0,985304
(R_EX+R_IM)/GDP_R	0,55981	0,149335	0,611634	0,163159	3,74871	0,001111
CT_RATE	-0,05531	0,212334	-0,002834	0,010879	-0,26048	0,796917
EX_R	3,13000	0,851871	0,126048	0,034306	3,67426	0,001330
Log_income	0,19298	0,307663	0,242379	0,386421	0,62724	0,536957
CPI_T	-2,98580	0,764463	-0,007795	0,001996	-3,90575	0,000759
REER	-0,26801	0,249294	-0,366224	0,340646	-1,07509	0,293986
AW_NBU	0,13271	0,284636	0,003376	0,007242	0,46624	0,645630

Рис. 1. Регресія для ПІІ

Бачимо, що дані фактори пояснюють надходження ПІІ в економіку на 74%. Значущі фактори помічені червоним кольором: відкритість ринку,

Донкоглова Т.О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Однією з економічних проблем країн, що розвиваються є те, що вони не мають достатньої кількості національних заощаджень для фінансування своїх інвестицій. Вони знаходяться в постійній потребі іноземного капіталу в формах як прямих, так і непрямих інвестицій. Спочатку уряди країн брали кредити від міжнародних комерційних банків. Але в 1980-ті роки боргову кризу комерційного банківського кредитування багато країн були змушені реформувати свою інвестиційну політику з тим, щоб залучити більш стабільні форми іноземного капіталу і ПІІ виявились одним із найпростіших способів, залучення іноземного капіталу без будь-яких ризиків, пов'язаних з із зростанням боргу. Таким чином, ПІІ стали привабливою альтернативою банківським кредитам в якості джерела припливу капіталу.[1]

У літературі розглядається велика кількість змінних, які були використанні під час моделювання для пояснення ПІІ. Більшість змінних, використовуваних в емпіричних дослідженнях з'являються у інвестиційному звіті ЮНКТАД у класифікації визначників (determinants) припливу ПІІ до країн.[2] Серед основних можна виділити наступні:

Економічні фактори: вартість праці; кваліфікація робочої сили; інтеграційні перспективи; наявність природних ресурсів; розмір ринку.

Політичні фактори: макроекономічна стабільність; конвертованість валюти; інвестиційна політика; легкість приватизації.

Спрощення бізнесу: доступність інформації; політичне середовище; імідж країн; фінансові стимули.

В інвестиційному звіті не лише зазначаються дані фактори, а також оцінена їх вплив на ПІІ. Визначаючи основні чинники, які впливають на надходження ПІІ, ми сформуємо основні групи стимулів. Напрямок впливу зазначених вище факторів, що визначають ПІІ можуть бути різними. Змінна може вплинути на ПІІ як позитивно, так і негативно. У подальшому обравши певну групу показників, які впливають на

Після прийняття рішення про вибір перспективного зовнішнього ринку компанія повинна визначити оптимальний спосіб (стратегію) виходу на цей ринок. Багато європейських компаній вибирають оптимальний спосіб виходу на зовнішній ринок на основі оцінки ринкових характеристик зовнішнього ринку (розмір і перспективи зростання, структура конкуренції, наявність маркетингової інфраструктури), характеристик навколишнього середовища зовнішнього ринку (політичні, економічні, соціально-культурні та інші), виробничих характеристик зовнішнього ринку (доступність, якість і ціна сировини, професіоналізм персоналу, наявність транспортної інфраструктури і засобів зв'язку), характеристик країни походження компанії, галузі та виробничого процесу компанії [2, с. 342-344].

Під стратегією міжнародного маркетингу розуміють багаторівневу модель діяльності компанії, в основі якої лежить комплекс маркетингових заходів щодо вибору цільових сегментів зовнішнього ринку та споживачів, ефективного функціонування на цих сегментах ринку з метою максимального задоволення потреб споживачів, позиціонування компанії та її продукції на цьому зовнішньому ринку, а також елементів комплексу міжнародного маркетингу, спрямованих на досягнення довгострокових маркетингових цілей і прийнятих на основі аналізу зовнішнього і внутрішнього маркетингового середовища. Плануючи діяльність на зовнішньому ринку, компанія може використовувати різні стратегії маркетингу, які класифікують за географією ринку, масштабом ринку, часом виходу на ринок, стратегією інвестицій в маркетинг. Крім того, стратегії міжнародного маркетингу можна умовно розділити на стандартизовані стратегії, які є загальними для зовнішніх і внутрішніх ринків, і адаптовані стратегії, які пристосовані до умов конкретного зовнішнього ринку.

Компанії зарубіжних країн дотримуються різних стратегій при виході на зовнішні ринки. Американські компанії покладаються на впровадження нових товарів з метою розширення зовнішніх ринків. Стратегії європейських компаній є більш оборонними і вони воліють виходити на вже освоєні ринки або ринки, які тісно пов'язані з раніше освоєними ринками. Японські компанії застосовують стратегію низьковитратного високооб'ємного виробництва обмеженого асортименту продукції, що дає їм можливість використовувати ціну як головний конкурентний інструмент [3, с. 15]. Отже, на зовнішньому ринку залежно від

співвідношення новизни ринку і новизни товару компанія може використовувати наступні стратегії (рис. 2) [3, с. 16].

Стратегії	Глибокого проникнення на ринок (старий ринок – старий товар)	передбачає, що компанія може досягти збільшення ринкової частки за рахунок скорочення витрат обігу і виробництва, активізації реклами, корегування своїх цілей, а також за рахунок розширення сфери використання товару
	Розширення меж ринку (новий ринок – старий товар)	передбачає активізацію підприємницької активності за рахунок освоєння нових зовнішніх ринків збуту
	Розробки нового товару (старий ринок – новий товар)	передбачає розширення частки ринку шляхом випуску на зовнішній ринок нової продукції, формування нових потреб споживачів, проникнення у нові сфери застосування продукції
	Активної експансії (новий товар – новий ринок)	вимагає значних зусиль з боку компанії, а також значних фінансових витрат

Рис. 2. Види стратегій компанії на зовнішньому ринку

Під формуванням стратегії міжнародного маркетингу при виході компанії на зовнішній ринок розуміють процес розробки стратегії міжнародного маркетингу на початкових етапах інтернаціоналізації компанії із застосуванням певних методів і моделей, а також із встановленням відповідних організаційних заходів щодо її практичної реалізації [4].

Процес формування стратегії міжнародного маркетингу при виході компанії на зовнішній ринок передбачає наступні етапи, на яких приймаються відповідні рішення [5, с. 625-627; 1, с. 76-79]:

- аналіз поточної діяльності компанії на внутрішньому ринку в порівнянні з діяльністю компаній-конкурентів;
- аналіз стану та тенденцій зовнішнього ринку (потенціал, доступність, сприйнятливість, стабільність і можливості для росту);
- аналіз конкуренції на зовнішньому ринку;
- аналіз маркетингових можливостей і ризиків компанії;
- вибір перспективних для компанії зовнішніх ринків;
- розробка стратегій маркетингу щодо цільових зовнішніх ринків;

- формування комунальних тарифів повинно стимулювати виробника комунальних послуг зменшувати витрати, а не лише перекладати їх на споживача;
- темпи зростання тарифів повинні відповідати темпам перебудови соціальної підтримки незабезпечених сімей;
- необхідно активно задіяти програми підвищення енергоефективності, які фінансуються державою та за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій.

Об’єктивна необхідність реформування житлово-комунальної сфери зумовлена тим що сучасний її стан характеризується дотаційністю в економічному й ресурсному забезпеченні та високому рівні енергоспоживання, що створює загрозу її фінансово-економічній безпеці.

Література:

1. Акімова І. Чотири умови успішної реформи ЖКГ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gazeta.zn.ua/energy_market/chetyre-usloviya-uspeshnoy-reformy-zhkh-.html
2. Багрінцев М. Шлях реформування житлово-комунального господарства України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gazeta.ua/blog/36977/slyah-reformuvannya-zhitlovokomunalnogo-gospodarstva-ukrayini>.
3. Волков В.П. Складові фінансово-економічної безпеки житлово-комунального господарства України / В.П. Волков // Комунальне господарство міста. – 2013. – Випуск 108. – С. 279-285.

стану в житлово-комунальному господарстві є відсутність стратегічного бачення подальшого розвитку галузі та використання старих радянських підходів в процесах управління, коли населення сплачувало лише незначну частину комунальних витрат, а решта – дотувалася з державного бюджету [2].

У рейтингу Світового банку Doing Business-2017 Україна піднялася лиш на одну позицію і займає 80-е місце. Відсутність змін в інвестиційному кліматі стримує приватні інвестиції в енергоефективність. За даними Європейської бізнес-асоціації, за останні два з половиною роки індекс інвестиційної привабливості нашої країни практично не змінився – 2,72 і 2,88 в першому кварталі 2014 р. і першої половині 2016 р. відповідно. Сприятливим для інвестиційної привабливості вважаються показники індексу вище трьох [1].

Доступне фінансування від міжнародних фінансових організацій використовується незадовільно. Міжнародні партнери виділили Україні 1,623 млрд. дол. на підвищення енергоефективності. Це в 18 разів більше, ніж всі «теплі кредити» від уряду за останні два роки. Але ця допомога заблокована через неефективну взаємодію української виконавчої влади з міжнародними донорами. За словами колишнього директора офісу Світового банку в Києві Чімяо Фана, на кінець 2015 р. Україна використала всього 100 млн. дол. (3,6%) із загального портфеля виділених кредитів. Це найнижчий показник серед країн Європи і Центральної Азії (для порівняння: у 2012 р. Україна була одним з лідерів в регіоні з рівнем вибірки кредитів – близько 30%). Серед причин – тривалі процедури узгодження кредитних гарантій в Міністерстві фінансів України, невміння працювати з фінансових правил міжнародних фінансових організацій [1].

Всі ці «національні особливості» реформи ЖКГ в Україні створюють реальні ризики для її успішного продовження, оскільки в значній мірі перекладають «ціну» реформи на населення і перешкоджають створенню кредиту довіри.

Узагальнюючи дослідження [1, 2, 3], варто зазначити, що успіх проведення реформ в ЖКГ залежить від виконання чотирьох основних вимог:

- необхідно забезпечити комерційний облік газу, води та теплової енергії, які використовуються населенням;

– вибір способу присутності на цільових зовнішніх ринках, основними формами якої можуть бути оплачувані торгові представники, делегування повноважень без інвестування, передача ноу-хау, спільне підприємство, дочірня виробнича або збутова філія з елементами інвестицій [6];

– оцінка результатів діяльності і коригування стратегії маркетингу.

Таким чином, стратегія міжнародного маркетингу має передбачати відповідну маркетингову сегментацію цільового зовнішнього ринку та відповідне ефективне ринкове і товарне (сервісне) позиціонування з метою створення стійких конкурентних переваг, а кінцевим результатом формування цієї стратегії має бути створення комплексу міжнародного маркетингу компанії, основним елементом якого відповідають окремі функціональні стратегії маркетингу при виході компанії на зовнішній ринок.

Література

1. Азарян Е.М. Международный маркетинг / Е.М. Азарян, А.А. Шубин, Н.Л. Жукова / Под ред. Азарян Е.М. – К.: НМЦВО МОН Украины, Студцентр, 2005. – 344 с.
2. Нуралиев С.У. Маркетинг / С.У. Нуралиев, Д.С. Нуралиева. – М.: «Дашков и К», 2014. – 362 с.
3. Васильев Г.А. Международный маркетинг: учеб. пособие / Г.А. Васильев, Л.А. Ибрагимов, Н.Г. Каменева. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 199 с.
4. Чернов С.Е. Стратегический маркетинг информационно-консультационных услуг: Монография / С.Е. Чернов. – М.: ИПК госслужбы, 2006. – 304 с.
5. Багиев Г.Л. Маркетинг: Учебник для вузов. – 3-е изд. / Под общ. ред. Г.Л. Багиева. – СПб.: Питер, 2005. – 736 с.
6. Шаповал О.В. Маркетингові інструменти виходу підприємства на нові зарубіжні ринки / О.В. Шаповал, Л.О. Коннова, Т.С. Кириченко // Науковий вісник Нац. ун-ту біорес. і природокорист. України. – 2014. – Вип. 200 (1). – С. 341-346.

Залесский Борис Леонидович
Белорусский государственный университет

БЕЛАРУСЬ – ГАНЬСУ:

ПУТЬ К УСПЕХУ – ЧЕРЕЗ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО

Еще в мае 2015 года Минск и Пекин определили сотрудничество регионов своих стран как локомотив торгово-экономических и кредитно-инвестиционных связей, который уже «в самой ближайшей перспективе способен увеличить объемы двусторонней торговли между Беларусью и Китаем» [1]. В этой системе межрегионального взаимодействия, насчитывающей уже десятки участников с обеих сторон, на фоне других своими эффективными методами развития взаимовыгодного сотрудничества с белорусскими партнерами явно выделяется провинция Ганьсу – единственная из всех китайских регионов, зарегистрировавшая в июле 2014 года в Республике Беларусь свое представительство, чтобы способствовать «развитию торгово-экономического сотрудничества, совместных проектов, установлению контактов между предпринимателями в торговле, инвестициях и других областях» [2]. А в сентябре 2015 года на базе научно-технологического парка БНТУ «Политехник» открылся Центр по коммерции, науке, технике образованию и культуре провинции Ганьсу.

Интерес к Беларуси в этом китайском регионе, обладающем богатыми запасами нефти и угля, мощной транспортной инфраструктурой и альтернативной энергетикой, население которого превышает 25 миллионов человек, проявился еще в 2003 году, когда отделение Китайского комитета содействия международной торговли провинции Ганьсу и УП «Гродненское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты» подписали Соглашение о сотрудничестве. Спустя четыре года появился новый документ – Соглашение об установлении побратимских отношений между Гродненской областью и провинцией Ганьсу, который повлиял на реализацию проектов и с другими белорусскими регионами. В частности, создание здесь в 2014-2015 годах совместных предприятий по сборке тракторов МТЗ и комбайнов «Томсельмаша». В 2014 году стороны подписали меморандум о сотрудничестве по укреплению экономического и торгового взаимодействия и разработали Программу сотрудничества Гродненской области и провинции Ганьсу на 2014-2020 годы, в

К.е.н. Юрій С.М.
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, Україна

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ

Однією з найважливіших функцій держави є забезпечення національних інтересів та економічної безпеки. Це зумовлює увагу до проблеми економічної безпеки, що поєднує питання розвитку окремих галузей економіки із пріоритетами та національними інтересами держави. Об'єктивний процес соціально-економічних реформ, що здійснюється в країні, охоплює всі сфери економіки, соціальної інфраструктури й спрямований на підвищення ефективного функціонування, підвищення рівня економічної безпеки та сталого розвитку [3, с. 279].

На сьогоднішній день говорити про системний та послідовний підхід до реформування житлово-комунального господарства, нажаль, неможна, оскільки реальна робота органами державної влади практично не проводиться. Досвід проведення подібної реформи в європейських державах свідчить, що важливою передумовою проведення реформування є інформаційно-роз'яснювальна робота з населенням. Адже в сучасних умовах, реформувати житлово-комунальне господарство означає не лише замінити труби, теплотраси, провести ремонт будинків чи озеленення прибудинкових територій. Реформування – це підвищення якості надання послуг споживачам через ринкову конкуренцію підприємств, залучення інвестицій для технічного переоснащення житлово-комунального господарства, використання енергозберігаючих технологій, стимулювання населення до створення різноманітних об'єднань для захисту своїх прав: об'єднань співвласників багатоквартирних будинків [2].

Проблематика житло-комунального господарства України має системний та взаємопов'язаний характер. Наразі багато підприємств житлово-комунального господарства є збитковими, а їхні витрати значно перевищують доходи. Це технічні, житлово-експлуатаційні, електроенергетичні та комунальні організації, що фінансуються за кошти державного та місцевого бюджетів, потребують технічного оновлення, виплати заробітних плат працівникам. Причиною такого

- выписка больному документа о нетрудоспособности (аналог больничного листа);
- фиксация окончания нетрудоспособности;
- возможность обжаловать результаты освидетельствования;
- выезд врача, уполномоченного произвести освидетельствование (выписку больничного листа) на дом к заболевшему.

Таким образом, хотя система освидетельствования заболевшего трудящегося, созданная в 1918 г., и оказалась далека от совершенства, следует признать, что она стала основой для современной системы документальной фиксации случаев заболеваний с целью выплаты пособий по временной нетрудоспособности.

Литература:

1. Кодекс законов о труде 1918 г. // Библиотека нормативно-правовых актов Союза Советских Социалистических Республик URL: http://www.libussr.ru/doc_ussr/ussr_416.htm (дата обращения 20.10.2016).
2. Карпенко С.В. Развитие социального страхования России начала 20-го века // Уральский научный вестник. 2016. Т. 7. № -1. С. 66-67.
3. Карпенко С.В. Пособия по болезни, беременности и родам: сто лет назад и сегодня // Современный научный вестник. 2016. Т. 8. № -2. С. 38-44.
4. Карпенко С.В. Пособия по нетрудоспособности по КЗоТ 1918 г. — право без возможности реализации // Современный научный вестник. 2016. Т. 11. № -1. С. 109-113.

которой на системной основе постарались учесть наиболее важные аспекты развития двусторонних партнерских и побратимских связей.

Созданию атмосферы доверия в отношениях провинции и области способствует, прежде всего, выставочно-ярмарочный вектор межрегионального сотрудничества, который стороны начали осваивать в августе 2014 года, когда Ганьсу стала первой среди регионов северо-западного Китая, организовав сразу две выставки – в Минске и Гродно – с участием почти 50 китайских предприятий, продемонстрировавших свои товары в шести категориях. Спустя год, в июле 2016 года, в административном центре Ганьсу – Ланьчжоу – более десяти предприятий Гродненщины, располагающих потенциалом для увеличения экспортных поставок на китайский рынок, показали свою продукцию на 22-й международной торгово-инвестиционной выставке-ярмарке. В том числе – детское питание ОАО “Беллакт”, изделия Дворецкого льнозавода из Дятловского района, Rogoznickogo крахмального завода и нового предприятия по производству сывороточно-жирового концентрата “Праймилк”. Итогом участия в форуме стали подписанные контракты. В частности, ОДО “Фирма АВС” поставит первые 300 тонн березового сока компании “Цинь Шуа”, а ОАО “Стеклозавод “Неман” – партию изделий из хрусталя торгово-промышленной корпорации “Цюань Шен”. Кроме того, были достигнуты предварительные договоренности о проектах по совместному выпуску кабельной продукции, труб ПВХ, упаковки для детского питания, а также «о безвозмездном предоставлении постоянно действующих выставочных площадок в Гродно китайской стороне и гродненской – в Ланьчжоу» [3].

Заметно активизировалось взаимодействие гродненцев с Ганьсу в инвестиционной сфере. Так, в стадии разработки здесь и сейчас находится проект реконструкции гостиницы “Гродно”, которая была приобретена на аукционе корпорацией “Ганьсу Цюаньшэн”, под ресторанно-гостиничный комплекс. В ноябре 2016 года должен принять первых посетителей Центр традиционной китайской медицины, который в Гродно «разместится в здании бывшей молочной кухни детской поликлиники по улице Доватора на площади около 500 кв.м» [4]. Кроме того, китайским компаниям уже предложены конкретные инвестиционные проекты по созданию логистических центров в районе Аульс в Гродно и в районе Гродненского аэропорта, а в СЭЗ “Гродноинвест” – «проекты в машиностроении, металлообработке, производстве деталей для альтернативной энергетики и 57 площадок для проектов на Августовском канале» [5].

Взаимодействие Ганьсу с Гродненской областью – только часть обширных планов провинции в Беларуси. В сентябре 2015 года в белорусском правительстве с представителями провинции обсуждались вопросы поставки белорусской карьерной

техники, создание на территории Беларуси производственных площадок по выпуску элементов альтернативной энергетики, электродвигателей и генераторов для последующего экспорта в страны Европейского и Евразийского экономического союзов. А спустя год «по итогам переговоров подписано восемь соглашений о сотрудничестве Беларуси и провинции Ганьсу» [6]. Речь в данном случае идет: о стратегическом партнерстве Министерства архитектуры и строительства Беларуси и строительно-инвестиционной корпорации провинции; о взаимодействии ОАО “Лакокраска” и ООО “Ланьчжоу Юньсян Капитал” в аукционе по продаже санатория “Радуга”, ООО “Тарасово” и торгово-промышленной корпорации “Цюань Шэн”, о сотрудничестве Гродненского государственного медицинского университета с Больницей традиционной китайской медицины провинции; о межвузовских контактах Белорусского национального технического университета и Белорусского государственного экономического университета с Университетом экономики и финансов города Ланьчжоу, Белорусского государственного аграрного технического университета и Белорусской государственной сельскохозяйственной академии с Аграрным университетом провинции Ганьсу.

Еще один важный приоритет провинции Ганьсу в Беларуси – развитие побратимских связей. Характерно, что в этом плане она не замыкается на какой-то одной белорусской области. Так, в мае 2015 года Договор о побратимских связях подписали Гродно и Луннань – один из городских округов в Ганьсу, население которого составляет около трех миллионов человек. Стороны согласились «активно осуществлять обмен и сотрудничество в области экономики и торговли, науки и техники, культуры и образования, спорта, здравоохранения» [7]. Через год делегация города Байинь побывала в Бресте, где заключила соглашение о намерениях по установлению дружественных связей. Наконец, совсем недавно выяснилось, что еще в 2000 году соглашение о дружественных отношениях подписали Слуцк, что в Минской области, и город Увэй из провинции Ганьсу. Китайская сторона обратила внимание на этот факт. И сейчас «оба города готовятся к возобновлению сотрудничества» [2]. Не “последнюю скрипку” провинция Ганьсу будет играть и в индустриальном парке “Великий камень”, где восьмым резидентом зарегистрирована компания оттуда “Цзюйсинь Солод Технология”.

Литература

1. Анатолий Калинин встретился с Лю Вэйпином [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.government.by/ru/content/6040>
2. Жуцзюнь, Д. Беларусь – одна из важнейших для Китая стран на новом Шелковом пути / Д. Жуцзюнь // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL:

общестраховых кассах. Хотя в законе нет отдельного указания, из текста становится понятным, что Бюро действовало не на постоянной основе, а заседания должны были происходить время от времени лишь при поступлении заявления об освидетельствовании. При этом в состав комиссии входило довольно много членов — минимум три врача, представитель правления кассы, санитарные техники и представители профсоюза, то есть шесть и более человек.

Таким образом, в законе наблюдается избыточность количества членов комиссии, в результате которой заболевший мог и не получить оперативного освидетельствования в день начала заболевания. При этом аналогичная комиссия должна была собираться по окончании заболевания трудящегося и возвращении его к трудоспособности. А если заболевший по состоянию здоровья не мог прибыть на место заседания комиссии, то комиссия в полном составе выезжала на место его пребывания.

Подобная система являлась довольно затратной как по времени, так и по финансовым расходам на проведение освидетельствования.

Такая практика была вызвана тем, что врачебное сообщество того времени состояло из специалистов, проходивших обучение в царское время и имевших непролетарское происхождение, и у новой власти могли возникать сомнения в объективности освидетельствования больного врачом. Для устранения таких сомнений в комиссию вводились еще как минимум два врача, призванные контролировать друг друга при постановке диагноза и признания нетрудоспособности, а также представители касс и профсоюзов с целью надзирать за деятельностью всех врачей, входивших в состав комиссии, а также обеспечивать соблюдение финансовых интересов кассы и заболевшего трудящегося.

Комиссия вела протокол заседания, по результатам которого составлялся акт, а заболевшему выдавалось свидетельство. Далее комиссия направляла извещение о признании за заболевшим нетрудоспособности в Отдел Социального Обеспечения при местном Совете Депутатов, которому надлежало выплатить больному пособие.

Из всей процедуры документальной фиксации нетрудоспособности того времени в современность перешли следующие процедуры:

— проведение освидетельствования (сейчас производится одним лечащим врачом);

К.э.н. Силина Т.А.

Адыгейский государственный университет, Россия

ЗАРОЖДЕНИЕ ДОКУМЕНТАЛЬНОЙ ФИКСАЦИИ НЕТРУДОСПОСОБНОСТИ РАБОТНИКОВ В РОССИИ

В современной системе социального страхования работников организаций больничный лист (листок нетрудоспособности) занимает довольно существенное место. Больничный лист является не только основанием для исчисления и выплаты пособия по нетрудоспособности, но и подтверждением правомерности отсутствия сотрудника на рабочем месте в период болезни. Однако такой документ стали применять в системе социального страхования России далеко не сразу. Изначально на предприятиях создавались больничные кассы, врачи которых и фиксировали факт заболевания рабочего.

Лишь с принятием первого Кодекса законов о труде в 1918 г. появился механизм освидетельствования заболевшего с выпиской удостоверяющего этот факт документа. Но процедура освидетельствования заболевшего, прописанная в законе, оказалась довольно сложной и громоздкой.

Порядок освидетельствования был вынесен в отдельное Приложение к ст. 5 Кодекса и назывался «Правила о порядке установления нетрудоспособности» (далее — Правила).

В Правилах были определены следующие ключевые моменты установления нетрудоспособности:

- орган и лица, уполномоченные проводить освидетельствование;
- инициатор освидетельствования;
- место проведения;
- документальное оформление;
- повторное освидетельствование;
- порядок обжалования результатов;
- источник финансирования.

Итак, освидетельствованием по КЗоТ 1918 г. должно было заниматься Бюро Врачебной Экспертизы, которое создавалось при территориальных

<http://www.belta.by/interview/view/belarus-odna-iz-vazhnejshih-dlja-kitaja-stran-na-novom-shelkovom-puti-5137/>

3. Стасюкевич, Е. Предприятия Гродненской области заключили контракты на поставку в Китай березового сока и хрусталя / Е. Стасюкевич // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.belta.by/regions/view/predpriyatija-grodnenskoj-oblasti-zakljuchili-kontrakty-na-postavku-v-kitaj-berezovogo-soka-i-hrustalja-201643-2016/>
4. Гаврицкий, С. Центр традиционной китайской медицины откроют в ноябре / С. Гаврицкий // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.belta.by/regions/view/tsentr-traditsionnoj-kitajskoj-meditsiny-v-grodno-otkrojut-v-nojabre-199797-2016/>
5. Стасюкевич, Е. “Гродноинвест” и управление коммерции провинции Ганьсу КНР заключили меморандум о сотрудничестве / Е. Стасюкевич // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.belta.by/regions/view/grodnoinvest-i-upravlenie-kommertsii-provintsii-gansu-knr-zakljuchili-memorandum-o-sotrudnichestve-201635-2016/>
6. Анатолий Калинин встретился с секретарем комитета КПК провинции Ганьсу [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.government.by/ru/content/6542>
7. Стасюкевич, Е. Договор о побратимских связях подписан между Гродно и китайским городом Луннань / Е. Стасюкевич // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.belta.by/regions/view/dogovor-o-pobratimskix-svjazjax-podpisan-mezhdu-grodno-i-kitajskim-gorodom-lunнан-2643-2015/>

Finanční vztahy

Гераскина О.А., Лашина А.С., Сазонова А.В.

Курский государственный университет, Россия

ПЕРСПЕКТИВЫ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА МИРОВОМ РЫНКЕ НЕФТИ

Для устойчивого развития экономики России огромное значение имеет изменение спроса и предложения на мировом рынке нефти. Нефть относится к не возобновляемым ресурсам. Международные агентства и организации используют различные методики для оценки запасов нефти, добычи и потребления.

На конец 2012 года разведанные запасы нефти составили 1668,9 млрд. баррелей. По данным доклада World Energy Council «Мировые энергоресурсы 2013», коэффициент превышения запасов над добычей составляет 56 лет [4]. Около 80% от общего числа запасов приходится на 8 стран. Шесть из этих стран входят в состав ОПЕК и лишь две (Канада и Россия) не являются членами данной организации. Следует отметить, что уровень разведанных запасов за последние 30 лет увеличился в 2 раза. Основной прирост произошел за счет стран Ближнего Востока.

В 2012 году мировым лидером по доказанным запасам стала Венесуэла. Это было связано с открытием ряда крупных месторождений в бассейне реки Ориноко. Рейтинг стран по крупнейшим запасам нефти в 2012 году составил: 1) Венесуэла (297,6); 2) Саудовская Аравия (265,9); 3) Канада (173,9); 4) Иран (157); 5) Ирак (150); 6) Кувейт (101,5); 7) Объединенные Арабские Эмираты (97,8); 8) Россия (87,2); 9) Ливия (48); 10) Нигерия (37,2) [5].

Рейтинг стран по добыче нефти приведен в таблице.

практической конференции г. Пятигорск, СКФУ, г. Махачкала: ИПЦ ДГУ, 2015 – С.97.

2. Болотин, Б.В. «Разрыв в доходах населения: данные мировой статистики» // Мировая экономика и международные отношения. 2014. - №7.-С.123.
3. Налоговые системы. Методология развития: монография /Под ред И.А. Майбурова, Ю.Б. Иванова.-М.: ЮНИТИ ДАНА, 2012- с.39.
4. Musaeva, K.M., Aliev B.K. 2, Alieva E.B., Magomedtagirov M.M., Imanshapieva M.M., 2015. Problems of Implementation of Principles of Social Justice and Economic Efficiency in the Mechanism of Charging Personal Income Tax (PIT) in the Russian Federation. International Journal of Economics and Financial Issues, 5.: pp.34-40./ <http://econjournals.com/index.php/ijefi/author/submission/1697>.
5. Мусаева Х.М.. Потенциал налога на доходы физических лиц и проблемы его реализации в условиях Российской Федерации. // Налоги и налогообложение. 2015 - №8- с.763 -770. doi: 10.7256/1812-8688.2015.10.16084.
6. Пансков В.Г. Налоги в системе методов финансового регулирования экономики. // Экономика. Налоги. Право. Международный научно-практический журнал. 2015 –№1- С.120.
7. Федеральной службы государственной статистики. Дата обращения 10.06.2016 // www.gks.ru/free_doc/new_site/population/urov_32g.doc.

России выгодна в наибольшей степени обеспеченным гражданам. По мнению авторов, необходимо, в методике исчисления и взимания НДФЛ, предусмотреть дифференциацию размеров предоставляемых социальных вычетов по налогу на доходы физических лиц в зависимости от уровня получаемых доходов налогоплательщиком.

Предлагаемый в работе подход к реформированию методики взимания налога на доходы физических лиц обладает значительными преимуществами. В частности при его внедрении:

Во- первых, реализуется принцип социальной справедливости и социальной эффективности в механизме взимания налога на доходы физических лиц, за счет освобождения от налога граждан, чей доход не превышает прожиточный минимум, исключения из под налогообложения сумм, обеспечивающих простое воспроизводство и сохранение здоровья работников и членов их семей;

Во- вторых, увеличатся поступления в разные уровни бюджетов, за счет роста косвенных эффектов налогообложения;

В третьих, осуществляется стимулирование повышения рождаемости детей, из –за существенного увеличения стандартных налоговых вычетов на детей и иждивенцев;

В четвертых, происходит дифференциация налогового бремени в зависимости от региональных различий в уровне оплаты труда и величины прожиточного минимума.

Благодарности

Работа выполнена в рамках в рамках реализации государственного задания Министерства образования и науки №26.15.69.2014К по теме исследования «Налоговый механизм как фактор регулирования межрегиональной социально-экономической дифференциации на современном этапе».

Литература

1. Батаев И.Т. Система налогообложения доходов как фактор социально-экономического развития / В сборнике «Совершенствование налогообложения, как фактор экономического роста». Материалы VII Международной научно-

Таблица 1

Крупнейшие нефтедобывающие страны [5]

Рейтинг	Страна		Добыча (млн. баррелей в день)
1	США		10,93
2	Россия		10,47
3	Саудовская Аравия		9,54
4	Китай		4,22
5	Канада		3,69
6	Ирак		3,04
7	Мексика		2,89
8	Кувейт		2,82
9	ОАЭ		2,73
10	Иран		2,69

За последние 10 лет определились ключевые игроки, влияющие на динамику добычи нефти на международном рынке. Наибольшее влияние на состояние мирового рынка нефти и дальнейшее развитие оказывают страны ОПЕК. Именно они обеспечивают 43,2 % мировой добычи и половину экспорта нефти. Организация координирует мировое ценообразование на сырую нефть, политику нефтедобычи и устанавливает квоты на объемы производства нефти.

По итогам 9 месяцев 2013 г. мировой спрос на нефть вырос, по данным ОПЕК, на 1,1% [5], а по данным МЭА – на 1,3% [3]. В странах Западной Европы наблюдается снижение спроса на нефть. В январе-сентябре 2013 г. спрос в Западной Европе по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. снизился на 2,0% или на 260 тыс. баррелей в день. В Северной Америке спрос на нефть за 9 месяцев 2013 г. вырос на 0,3 % , в Китае на 3,5 % . Таким образом, рост спроса на рынке нефти в 2013 г. в основном поддерживался Китаем. Исходя из данных ОПЕК, по итогам девяти месяцев 2013 профицит нефти составил 190 млн.

баррелей, исходя из данных МЭА 136 млн. баррелей. В основном потребление нефти сконцентрировано в транспортном секторе, где быстро повышается эффективность ее использования [2].

В развитых странах важным фактором, который определяет уровень спроса на нефть, является спрос на автомобильное топливо, в значительной степени со стороны обычных граждан. Что касается, развивающихся стран важнейшей составляющей является промышленный спрос. При росте цен на энергоносители производители распределяют издержки на конечных потребителей. Исходя из этого, рост цен отражается на уровне потребления развитых стран.

В ближайшей перспективе прогнозируется рост мирового спроса на нефть. Увеличение составит до 1,1 млн. баррелей в день. Еще в 2013 г. спрос составлял 895 тыс. баррелей в день. Это связано, в первую очередь, с падением цен и повышением предпринимательской активности в странах потребителях нефти. Изменение спроса на нефть по регионам мира представлено на рисунке 1.

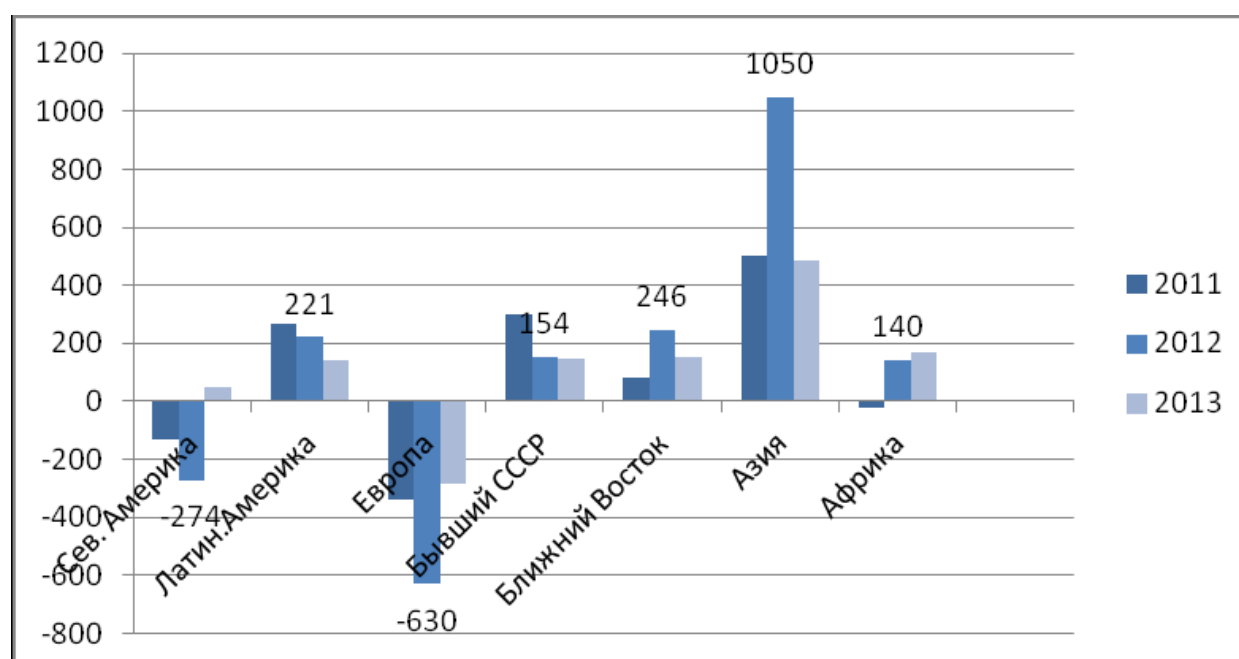

Рисунок 1. Динамика мирового спроса на нефть, тыс. бар. /сутки [1].

Международное энергетическое агентство к 2030 г. прогнозирует изменение в структуре потребления нефти. Увеличится доля развивающихся стран. Это связано со следующими факторами. Во-первых, у развивающихся стран темпы роста экономики значительно выше, чем у развитых. Во-вторых, в

Основное содержание предлагаемых нами изменений методики исчисления и взимания НДФЛ, на данном этапе, сводится к следующему: - обеспечение прогрессивности налогообложения доходов физических лиц, не за счет дифференциации ставок, а посредством установления необлагаемого минимума на уровне прожиточного минимума и увеличения стандартных вычетов на детей и иждивенцев до величины прожиточного минимума;

- предоставление стандартных налоговых вычетов на налогоплательщика и всех его иждивенцев до того месяца, в котором доход налогоплательщика, исчисленный нарастающим итогом с начала года, превысит двенадцатикратный размер средней заработной платы в данном регионе.

- базовую ставку по налогу на доходы физических лиц оставить плоской, но при этом для компенсации выпадающих доходов, в связи с увеличением стандартных вычетов, повысить ее размер с 13 до 15%. Данный подход в наибольшей степени позволяет учитывать классический принцип справедливости налогообложения. При этом увеличение налоговых обязательств для обеспеченных граждан не будет существенным (всего 2%), чтобы вызвать рост фактов уклонения от уплаты налога на доходы физических лиц.

Необходимо отметить также, что значительная часть налогоплательщиков не имеют возможности воспользоваться не только стандартными, но и имущественными и социальными вычетами по НДФЛ. Об этом свидетельствует тот факт, что в 2015 г. большая часть населения (70,1%) имели среднедушевой доход, не превышающий 30 тыс. руб. в месяц [4]. Между тем, на 20% населения с высокими доходами приходилось 49,6% от общего объема денежных доходов [7].

Наиболее востребованными в структуре социальных вычетов являются вычеты на образование и медицинское обслуживание. По мнению авторов, основная проблема социальных вычетов в условиях России состоит не в их объемах, а в механизме предоставления, не позволяющим вычетам в полной мере реализовывать социальный потенциал налога на доходы физических лиц. Предоставление налоговых вычетов на обучение в образовательных учреждениях и лечение в медицинских организациях, без учета социального статуса налогоплательщика (уровень доходов, количество детей и иждивенцев в семье и т.п.) Не позволяют в полной мере реализовываться социальной функции подоходного налога. Современная система социальных вычетов по НДФЛ в

Как видно из таблицы 2, в Российской Федерации, наибольший удельный вес в структуре облагаемых доходов по ставке 13% имеют стандартные налоговые вычеты – 1,5%. В основном они представлены вычетами на детей в возрасте до 18 лет, а также на каждого учащегося очной формы обучения, аспиранта, ординатора, интерна, студента, курсанта в возрасте до 24 лет, до достижения дохода налогоплательщика за налоговый период (год) размера 350 тыс. руб. (в 2015 г. -280 тыс. руб.). Несмотря на небольшой рост в абсолютном выражении, размер этих вычетов продолжает оставаться не значительным – всего 1,4 тыс. руб. В месяц, на первого и второго ребенка и 3 тыс.руб. – на третьего и последующего ребенка. При этом предоставляются они без учета материального положения налогоплательщика. Было бы справедливым вести необлагаемый минимум для физических лиц, привязав его к величине прожиточного минимума в регионе. Граждан, чьи доходы ниже прожиточного минимума, от уплаты налога необходимо освободить.

Следует отметить, что в российском подоходном налогообложении социальное значение стандартных налоговых вычетов снижается год от года по причине ежегодного увеличения размера прожиточного минимума и сохранения показателей налоговых вычетов: на детей – на уровне 2012 г. [2]. Наиболее сильно выраженная тенденция к снижению наблюдается в отношении доли стандартных вычетов в величине прожиточного минимума для отдельных «льготных» категорий граждан (участники ликвидации последствий аварии на Чернобыльской АЭС, инвалиды ВОВ, Герой СССР и РФ и др.), поскольку их величина (3000 руб. и 500 руб.) не изменялась с момента введения в действие главы 23 Налогового кодекса РФ (01.01.2001 г.).

Расчет конкретных ставок при применении прогрессивной шкалы налогообложения доходов физических лиц представляется достаточно сложной задачей, которая связана с множеством решений, зависящих от сложившейся градации в уровнях доходов, неравномерности доходов различных слоев населения и длительности процесса ослабления социального неравенства [5]. Поэтому переход на прогрессивную шкалу налогообложения должен быть постепенным и поэтапным. На современном этапе для Российской Федерации целесообразен промежуточный вариант, между плоской и прогрессивной шкалой, реформирования налога на доходы физических лиц.

развитых странах активно внедряются сберегающие технологии, планируется более активное использование альтернативных источников энергии.

Таким образом, можно выделить, что развитие мирового рынка нефти определяется многими факторами, формирующими мировой спрос на нефть и ее предложение. Спрос на нефть определяется, прежде всего, темпами роста мировой экономики. На предложение нефти на мировом рынке оказывает влияние: мировой спрос, геолого-технологические факторы, политика нефтедобывающих государств. Мировые цены на нефть, формируясь под воздействием мирового спроса и предложения, оказывают обратное воздействие, как на глобальный спрос, так и на предложение нефти.

Литература:

1. Бурняшева Л.А., Газгиреева Л.Х., Глушко И.В., Городова Т.В., Курушина Е.В., Минакова И.В., Бурдейный А.А., Политова И.П., Фокина О.А., Шмакова М.В., Кузнецова Ю.А. Проблемы социально-экономического развития общества. St. Louis, 2013. – 194 с.
2. Краснова Т.Л., Угренинова А.В. Развитие нефтепроводного транспорта в России / В сборнике: Проблемы формирования единого пространства экономического и социального развития стран СНГ. Материалы ежегодной Международной научно-практической конференции. ответственный редактор: О.М. Барбаков. 2014. С. 130-137.
3. Международное энергетическое агентство. U.S. Energy Information Administration / [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.eia.gov/analysis/> (дата обращения 27.10.2016)
4. Отчет № 98-0 об определении рыночной стоимости 1 (Одной) обыкновенной акции и 1 (Одной) привилегированной акции ОАО «РН Холдинг». М.: 2013. / [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.rosneft.ru/attach/0/62/07/doc7> (дата обращения 26.10.2016)
5. OPEC Annual Statistical Bulletin 2012 / [Электронный ресурс] Режим доступа:

http://www.opec.org/opec_web/static_files_project/media/downloads/publications/ASB2012.pdf (дата обращения 02.11.2016)

PhD (Economics), Ass. Prof. Konstantiuk N. I.

PhD (Pedagogics), Ass. Prof. Babiak J. V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ukraine

RETURN FROM INVESTMENT IN HIGHER EDUCATION

The importance of investments in the national higher education system today is not fully appreciated by government officials at the state and regional levels. Unfortunately, in most cases it is seen as expenses of the state or local budgets, which can be viewed annually downward. However, according to the calculation of European countries the correlation of the expenses for education and resulted economic effectiveness is 1:4, the labour efficiency of the professional with higher education exceeding in 10-11 times the expenses for his training.

Interest in the role of higher education in the development of national and regional economies is not new, but it has increased in recent years. This is due to technological revolutions and the expansion of the knowledge economy that creates and transforms knowledge into innovation. Economic efficiency, social and individual benefits of investment in higher education were proved. The role of higher education in the development of the economy of the country and certain regions was considered. Also, short-term benefits of investments in higher education in the form of growth of population employment and benefits in long-term prospects, manifested in increasing professionalism and competence and consequently, an increase of workers' income were considered. Moreover, steady investment in higher education can generate more tax revenue, increase savings and investments and can lead to a civil society of higher quality. In addition, higher education can also improve the nation's health and help to reduce the criminal situation in the society.

Higher education is the key to state competitiveness and a strong economy, and continued investment in education is needed in order to support improvements in student achievement and put economy on the path to sustained growth. We must

он колеблется в пределах 0,23-0,36. [1]. В Республике Дагестан коэффициент Джини в период 2010-2015 г. вырос в 1,6 раза. Таким образом, действующая плоская шкала налогообложения усиливает социальную дифференциацию доходов граждан.

Значительный потенциал использования государством НДФЛ как инструмента реализации социальной политики заложен в методике предоставления налоговых вычетов. В действующем российском законодательстве по НДФЛ (ст.218-221 Налогового кодекса РФ) предусмотрены стандартные, социальные, имущественные, а с 2015 г. и инвестиционные вычеты. В российском законодательстве по налогу на доходы физических лиц предусмотрены такие вычеты, как; стандартные, социальные, имущественные, профессиональные

, а с 2015 г. и инвестиционные.

Возможности применения налоговых вычетов определяются степенью их влияния на общий объем налоговых платежей по налогу на доходы физических лиц. Сравнительные данные о видах налоговых вычетов по НДФЛ в абсолютном и относительном выражении за 2015 г. демонстрируют данные таблица 1.

Таблица 1

Объем и структура налоговых вычетов по налогу на доходы физических лиц (НДФЛ) в Российской Федерации в 2015г.

Показатели	Сумма (млрд. руб.)	Уд. вес. (%)
Доходы, облагаемые НДФЛ по базовой ставке (13%)	24724,8	100,0
Налоговые вычеты по НДФЛ, в том числе:		
Налоговые вычеты по НДФЛ, в том числе:		
- стандартные	334,8	1,5
- имущественные	79,0	0,4
- социальные	7,9	0,0
- профессиональные	5,4	0,0

Составлено по: Федеральная налоговая служба России. Дата обращения 16.05.2016. www.nalog.ru.

Как было отмечено выше, в условиях РФ имеются значительные проблемы в использовании налога на доходы физических лиц, как инструмента реализации социальной политики, обусловленные как с высоким уровнем теневых доходов, так и недостаточным учетом в механизме взимания НДФЛ социального и имущественного положения налогоплательщика, его фактической способности к уплате налога.

Социальная направленность налога на доходы физических лиц состоит в его не только в прямом, но и в косвенном отношении к благосостоянию человека, поскольку данный налог формирует доходы регионов и муниципалитетов. Соблюдение в процессе налогообложения принципов социальной справедливости имеет особо актуальное для российского общества, где высока стратификация населения по шкале «бедность – богатство» [3]. Продолжение социальной поляризации не только тормозит становление здоровой современной экономики, но и чревато серьезными социальными конфликтами, подрывает безопасность страны.

Сдерживающим фактором усиления социальных эффектов налогообложения доходов физических лиц в условиях РФ выступает также низкий уровень доходов большинства населения, в особенности в условиях действия антироссийских санкций. В России удельный вес налогов, взимаемых с физических лиц, составляет около 4% ВВП по сравнению с 8-10% в развитых странах. И как следствие, налоговая нагрузка на деятельность компаний в России выше, чем в других государствах, на 4-6% [6].

Ключевым элементом в методике исчисления и взимания налога на доходы физических лиц является его ставка. Вопрос о необходимости возврата к прогрессивной шкале налогообложения по налогу на доходы физических лиц, но по принципиально иной схеме, по сравнению с той, которая ранее применялась в Российской Федерации обсуждается уже не первый год. Тем не менее в России сохраняется плоская шкала при взимании личного подоходного налога. Это при том, что в Российской Федерации наблюдается значительное расслоение населения по уровню доходов (что усиливает целесообразность введения прогрессивной шкалы налогообложения). Так, в 2014 г. коэффициент Джини (индекс концентрации доходов), характеризующий степень отклонения линии фактического общего объема доходов населения, от линии их равномерного распределения, составил 0,416, в то время как в развитых странах

continue to invest in education in order to create a system that is more equitable and that produces students who are more competitive in the global marketplace.

In the short-term prospects, investments in higher education generate population employment growth, manifested in the creation of new jobs in those sectors of economy that are intended to ensure the normal functioning of a student life. That is, investments in higher education leads to a revival of economic activity in such areas as purchase and rent of real estate, sale of food and industrial goods, servicing (cooking, transport, communications, consumer services), banking services and so on. Rising of population employment and creation of new jobs results in recycling of revenue from these jobs. This stimulating effect on the economy of the state and certain region is similar to what can often be achieved through private investments, but the differences are significant, especially in terms of how such investments can benefit the greatest number of citizens and society in general.

In the long-term prospects, investments in higher education allow to form a highly qualified workforce that is able to produce competitive products and provide qualitative services, thus ensuring economic growth. Employees who have received good education are trying to find a better and well-paid job. As a result we have growth in population earnings, which leads to growth of taxes at the local and national levels. High population earnings are the basis for growth in consumption, which are indirect investments to the real economy sector.

A significant advantage to the state and its welfare is also a fact that the unemployment rate is much lower among people with high levels of education, and it saves public funds for the payment of various assistances due to unemployment and other social programs.

Nowadays the Organization of Economic Cooperation and Development has determined the profit rate, when the person gains the university degree. According to these estimates, investments in education give a return from 6% to 24% depending on the country and the age of people who get a higher education. It should be noted that the profit rate of the investments in education is rather high for both the state and the individual. In some cases it exceeds the average profit rate of industrial enterprises. Such type of investments is reasonable in all respects as they always result in economic and social advantages.

Higher levels of educational attainment tends to translate into higher income, on average. In this sense, investments in education generate public returns as tertiary-

educated adults pay higher income taxes and social insurance payments and require fewer social transfers.

Higher education is a critical mechanism for individual socioeconomic advancement and an important driver of economic mobility. Moreover, a well-educated workforce is vital to nation's future economic growth. Companies and businesses require a highly skilled workforce to meet the demands of today's increasingly competitive, global economy.

About 25% of tertiary-educated individuals earn more than twice the median. They are substantially less likely to be in the low-earnings category than those with below upper secondary education. About 10% of tertiary-educated workers earn at or below half the median, compared with about 25% of workers with below upper secondary education. Only 3% of those workers earn more than twice the median.

Higher levels of education also correspond to improved health and lower rates of mortality, and lower rates of crime. Research has also shown that greater parent education correlates positively with children's health, cognitive abilities, and academic achievement. The children of more highly paid workers are also less likely to grow up in poverty, less likely to be poor as adults, and more likely to be better educated and paid as adults, and therefore less likely to rely on public assistance. The benefits of a more educated population accrue not just to the more educated workers, but to future generations and to the broader society.

References:

1. Nataliia Konstantiuk. Higher Education as a Determinant of Sustainable Economic Development of Ukraine: Financial Aspects. Barometr Regionalny. Analizy i prognozy. – 2016. – №1(43). – p. 69-77.
2. OECD (2015), Education at a Glance 2015: OECD Indicators, OECD Publishing. – 568p.

Мусаева Х.М.

ФГБОУ ВО «Дагестанский государственный университет»,

ДЕЙСТВУЮЩИЙ МЕХАНИЗМ ИСЧИСЛЕНИЯ НАЛОГА НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ И НЕОБХОДИМОСТЬ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Ключевые слова: налог на доходы физических лиц, эффекты, вычеты, прогрессивная шкала, механизм взимания, совершенствование

Keywords: tax on personal income, effects deductions progres-sive range, charging mechanism, improving

Аннотация

Цель исследования состояла в анализе действующего механизма исчисления и взимания налога на доходы физических лиц в Российской Федерации и в оценке путей их совершенствования. В результате исследования обоснован комплекс предложений и рекомендаций, направленный на совершенствование действующего механизма исчисления и взимания налога на доходы физических лиц в условиях современной России. Аргументирована необходимость в процессе реформирования налога на доходы физических лиц оценки не только фискальных, но и социальных эффектов. Показана не соблюдение принципа социальной ориентированности в действующем механизме взимания налога на доходы физических лиц в РФ. Обоснована целесообразность внедрения прогрессивной шкалы по налогу на доходы физических, освобождения от налогообложения доходов граждан, необходимых для обеспечения жизнедеятельности налогоплательщиков и членов их семей на уровне прожиточного минимума, а также усиления социальной ориентированности предусмотренных в законодательстве налоговых вычетов.

В Российской Федерации с 1.01.2001 г. методика исчисления и взимания налога на доходы физических лиц (НДФЛ) регулируется главой 23 Налогового кодекса (с последующими изменениями и дополнениями). Социальная функция данного налога реализуется посредством применения таких структурных элементов, как: налоговые ставки; налоговые вычеты; налоговые освобождения.